

Rechtskrondig Weekblad

REDACTIE: Italiëlei, 99, Antwerpen

Abonnement: 100 fr. per jaar

Vereeniging zonder winstgevend doel

BEHEER: Lange Leemstraat, 99, Antwerpen

Postchecknummer: 3185.22

INHOUD:

PLECHTIGE OPENINGSZITTING VAN HET VLAAMSCH PLEITGENOOTSCHAP DER BRUSSELSCH E BALIE.

Rede van Prof. Mr. VAN OVERBEKE, voorzitter.
Openingsrede van Mr. VEROUGSTRAETE: De vrouw en onze beschaving.
Aanspraak van Mr. VAN OVERBEKE.
Rede van Mr. GRAUX.

RECHTSPRAAK.

Hof van Beroep Brussel. 9e Kamer. — 22 November 1933. — Bevoegdheid in strafzaken. — Burgerlijke partij. — Uitsluitend stoffelijke schade. — Vervolg van slagen en verwondingen. — Boetstraffelijke Rechtbank. — Ontvankelijkheid der burgerlijke partij.

Handelsrechtbank Antwerpen. — 1e Kamer. — 16 November 1933. — Aansprakelijkheid. — Garagehouder. — Schade aan auto door koude veroorzaakt. — Betaalde bewaarneming. — Aansprakelijkheid van den garagehouder.

Burgerlijke Rechtbank Antwerpen. — 2e Kamer. — 21 November 1933. — Familienaam. — Spelling. — Kleins of hoofdletter. — Vrijheid van den naamdrager. — Vrijheid van den officier van den burgerlijken stand.

Handelsrechtbank Brugge. — 23 Maart 1933. — Verstek. — Art. 444 H. W. B. — Betaling aan volmachtenhouder. — Betaling der kosten.

DE VERVLAAMSCHING VAN HET GERECHT.

Motte der Balie van Yper.

Plechtige Openingszitting van het Vlaamsch Pleitgenootschap der Brusselsche Balie

Verleden Zaterdag, 9 December, had in de zaal der plechtige vergaderingen van het Hof van Verbreking de openingszitting plaats van het Vlaamsch pleitgenootschap der Brusselsche Balie.

Deze zitting werd vereerd met de aanwezigheid van den Heer Janson, minister van Justitie en van zeer talrijke hooge magistraten waaronder de Heer Goddyn, eerste Voorzitter van het Verbrekingshof, de Heer Simon, eerste Voorzitter van het Beroepshof, de Heer Baron Gilson, Voorzitter der Rechtbank van Eersten Aanleg en de Heer Peyralbe, Voorzitter der Handelsrechtbank, de Heer Procureur Generaal Hayoit de Termicourt en de Heer Procureur des Konings Ganshof. Wij bemerkten eveneens talrijke vooraanstaande magistraten van de Hoven en Rechtbanken, die het ons onmogelijk is allen te vermelden.

De Voorzitter Prof. Mr. Van Overbeke kenschetste in een schitterende rede het streven van het Vlaamsch pleitgenootschap en bedankte den Heer Stafhouder Graux, den Heer Minister van Justitie en al de aanwezige hoogwaardigheidsbekleeders voor de belangstelling die zij toonden voor de werkzaamheden van het Vlaamsch pleitgenootschap. Hij gaf daarna het woord aan Mr. Verougstraete, die een merkwaardige rede hield over « De Vrouw en de Beschaving ».

Deze rede werd op schitterende wijze voorgedragen in een allersierlijkst Nederlandsch. Voor den vorm was ze een meesterstuk. Voor wat de inhoud betreft was de opvatting van de aanwezigen zeer verdeeld. De rede droeg een revolutionair karakter en besloot tot niets minder dan tot de omverwerping van talrijke tot nog toe onbetwiste waarden. Onze lezers zullen zich zelf een oordeel kunnen vormen daar wij, getrouw aan ons beginsel dat wij alle hoegenaamde meningen op de meest volstrekte wijze eerbiedigen, de rede van Mr. Verougstraete in haar geheel in ons blad van heden overdrukken.

De voorzitter dankte Mr. Verougstraete van harte en wenschte hem geluk. Hij drukte echter daarbij in hoogstaande bewoordingen het gevoel uit dat de rede van spreker bij hem persoonlijk had opgewekt. Hij besloot met een warmen oproep tot de jonge confraters om zich actief bezig te houden met de werkzaamheden van het Vlaamsch pleitgenootschap.

De Heer Stafhouder Graux sprak daarna een rede uit die onze lezers eveneens in ons blad gedrukt zullen vinden, waarin hij de meening uiteenzet dat alle hoegenaamde moeilijkheden die zich aan de balie voordoen zullen opgelost worden door den geest van ware confraterniteit.

's Avonds had er een uitstekend banket plaats in het Residence-Palace. Het werd bijgewoond door talrijke hooge magistraten en nadat menige tafelrede gehouden was eindigde het is een zeer innige atmosfeer.

Het was voor het Vlaamsch pleitgenootschap een prachtige opening harer werkzaamheden voor dit jaar.

Rede van Prof. Mr. Van Overbeke, Voorzitter van het Vlaamsch pleitgenootschap

Heer Minister,
Heer Stafhouder,
Heeren Magistraten,
Dames en heeren,
Waarde Confraters,

Uit naam van het Vlaamsch Pleitgenootschap van de Balie van Brussel, betuig ik U de dankbare gevoelens om den blijk van uwe aanmoedigende sympathie.

Ik begroet met diepe erkentelijkheid en breng hulde aan de hooge welwillendheid van den heer Minister van Justitie die niet alleen ons heden met zijn aanwezigheid vereert, doch pas voor enkele weken, in een geest van gelijkstelling, ons een bijzonder lokaal in dit Paleis voor onze gewone werkzaamheden heeft toegezegd.

Naar U, hooggeachte heer Eerste Voorzitter van het Hof van Verbreking, gaat onze gansch bijzondere — laat mij zeggen: kinder-zuivere en eerbiedige dankbaarheid; want aan U danken wij het gezaghebbende en tevens vaderlijke gebaar toen gij aan onze plechtige zitting de gastvrijheid van uwe praalkamer schonkt, in wiens gewelf één woord is gebeiteld: « Justitia ».

Aan den heer Eerste Voorzitter van het Hof van Beroep den heer Procureur Generaal bij het Hof van Beroep, den heer Voorzitter van het Krijgshof, den heer Voorzitter van de rechtbank van Eersten Aanleg, den heer Procureur des Konings en den heer Voorzitter van de Handelsrechtbank, inzonderheid eveneens onzen dank.

Heer Stafhouder,
Heeren leden van den Raad van de Orde,

Wij begroeten — met fierheid — voor de eerste maal uwe aanwezigheid in buitengewoon groot aantal. Het is ons niet onbekend dat gij hieraan een opzettelijke bedoeling wenscht te geven: Uwe genegenheid.

Het Vlaamsch Pleitgenootschap staat niet in het lommer van zomer-eikengroen: zijn verleden is een bar-woestijn-verleden, waarin een paar zielen rezen en uitstierven. Naast de « Conférence du Jeune Barreau » met dewelke het in beroeps-genegenheid en waardeering leeft, stelt het Vlaamsch Pleitgenootschap met deze 2de plechtige openingszitting een traditie in onder de vrijwaring van Vrijheid, Gelijkheid, Broederlijkheid.

Gelijkheid: « Pro Justitia ».
Vrijheid: « Het Vrije Woord ».
Broederlijkheid: « Omnia Fraterna ».

Uwe sympathie is ons een waarborg voor de vruchtbare verwezenlijking van onze beroepsdeugd: confraterniteit.

Zij, die behooren tot de orde waarin de proetijd wordt ingenomen door een pacht van neidagheid en daarbij ro-seeren vangezag en Overmoed, zij die hun vertrouwen vastankeren in de beginselen van Gelijkheid en Vrijheid, staat sterk in het geloof dat Uw aanwezigheid hier een boodschap is: mogen weldra in de grootste balie van het Land, onze twee nationale talen in lieder naast elkaar staan!

Aan de argevaardigden van den Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden en onze zusster-conferentiën, zeg ik van harte welkom.

* * *

Geachte Vergadering,

Het Talenvraagstuk doet de Belgische Staatsgemeenschap, en het Vlaamsche Volk groote tijden beleven: het is nochtans niet aan ons land alleen.

Zooveel staten in Europa wijzen in de bevolking op het bestaan van verscheidenheid in ethnischen, godsdienstigen of taalkundigen aard.

De Versailles' diplomatie heeft zelfs een stelsel van verdragen ingehuldigd waardoor in bepaalde Staten de soevereiniteit wordt beperkt, door het opleggen van verplichtingen « van internationaal belang » genoemd en g-paast onder de bescherming van den Volkenbond, met het doel godsdienstige of culturele eigenschappen te waarborgen.

In Bulgarië, Denemarken, Duitschland, Estland, Finland, Hongarije, Italië, Letland, Lithauen, Oostenrijk, Polen, Rumenië, Spanje, Tchechoslowakije, Yougoslavië, staan zulke belangen in 't gedrang.

Van zijn kant streeft het moderne Internationaal Recht in Europa, naar de vorming van een rechtstaat tot bescherming van « De Rechten van den Mensch ».

Binnen onze grenzen begroeten wij de oplossing van dit louter maatschappelijk probleem, onder den drang eener rijke en rijpe cultuur, door ons eigen grondwettelijke machten, zonder internationale inmenging.

En zoo, nadat in Bestuur, Leger en Onderwijs evenwaardigheid voor de twee groote nationale talen werd nagescreid vordert gelijkheid in Rechten en in Feite de voltooiing van het werk in het Gerecht.

Met den eerbied voor deze hoogste gerechtzaal wenschen wij niet ons te bezondgen aan politieke beschouwingen: Quand la politique entre dans l'enceinte des tribunaux, il faut que la justice en sorte ».

Wij meenen echter dat het burgerdeugdelijk is te verklaren: dat de Vlaamsche Advocatuur, die sinds zooveel tientallen jaren, door haar dagelijkse bedrijvigheid in de verleden en de nu nog bestaande rechtspraktijken, de taalongelijkheid kent, met welbehagen den dag nabij ziet waarop ieder taalgemeenschap van ons Staatsverband en ieder burger in den Staat, over voldoeningsschenkende wetgeving-inrichtingen en rechtters zullen beschikken.

Heugelijk feit dat niemand meer vroeger toestanden zal rechtvaardigen.

Wat 'n kentering in de tijden.

Gaan wij 60 jaar achteruit.

Eerst in 1873 is het mogelijk geworden dat een Vlaming strafrechterlijke proceduur in zijn taal kon ontvangen. Dat was het begin. In het behartigen van de taalrechten in het Gerecht heeft de Vlaamsche Advocatuur een verdienstelijke rol gespeeld en voornamelijk het Vlaamsch Pleitgenootschap te Gent, dat enkele dagen geleden zijn diamanten jubelfeest vierde en aan wiens grootsch verleden ik hier een warme hulde breng.

Maar zoo billijk was het Gentsche streven, dat naast de naam van Albert Frédéricq en vele andere, de naar het Parlement gestuurde protesten ook de handteekening droegen van niet Vlaamschgezinden en dat te Brussel de waai Picard, aan de zijde van den Vlaamschen Eisch stond. Antwerpen had zijn Van Rijswijk en Coremans en in de laatste jaren bracht zijn machtige massa hulp bij.

Het doel was uitsluitend naar de « belangen der rechtsonderhoorigen » gericht. Heboon immers de advocaten, zij die uitsluitend in het Fransch waren onderwezen en wellicht opgevoed, zich geen bijzondere krachtsinspanningen moeten getroosten voor Vlaamsche behandeling van gerechtszaken?

Sinds hun bestaan hebben de Vlaamsche Pleitgenootschappen de leemten van Staatsinstellingen en beroepsopleiding aangevuld en de Vlaamsche Advocatuur, die in haar edele beroepszending reeds het hartzalvend voordeel had Pro Deo te mogen verdedigen en beschermen de Wees en de Weduwe, heeft gestaan « Pro Justitia », uit plichtbesef en liefde, aan de zijde van haar volk, voor de taalrechten van 4.000.000 behoeftigen.

Nadat historische weerwerkingen eenerzijds en Frankrijk's cultuurweelde en machtsanderzijds in het Belgische driehoek het « Vlaamscheigen » hadden beklemd, scheen ook hier de Nationaliteitszon die over gansch Europa in de 19e eeuw straalde, Vlaanderen krachtig lijf herademend, beurde op en nu staat, sterk, recht.

Voor talrijke staten in Europa is deze bladzijde van onze nationale geschiedenis een sprekende getuigenis van de kracht van een volksgemeenschap, van de geleidelijke verwezenlijking van rechtvaardige eischen, van de politieke vrijheid van een Staatseenheid, uit verscheiden bestanddeelen samengesteld.

Moge dit strekken tot welvaart van Volk en Land.

* * *

Mijn jonge confraters,

Ge zijt 22-23 jaar oud.

Ge hebt verlaten Universiteit en misschien den Huis-haard.

Een eed heeft u gesteld in het leven, en wellicht in onzen nijpenden tijd, u gebracht voor levensnood.

Duizelig onder fantastische lijnen en afmetingen staat ge in dit Paleis van Justitie: het grootste van de wereld.

Ge zijt een nieuw nummer onder 1300 advocaten — uwe broeders — t. t. z. uwe vijanden, in den levenslangen strijd voor het Recht van anderen.

Zoals het rechtspreken niet behoort te wezen een vormelijkheid in academischen stijl en slenter, doch wel een vlugge, bekwame en rechtvaardige bescherming van zedelijke en stoffelijke vermogens, is in 1933 de Balie niet meer een praalberoep, maar onder den invloed van gezonde democratie, en in de atmosfeer van ongezonde economische verhoudingen en uiteengeslagen stabiliteit, een arbeidsveld voor het Brood: Traditie en Essentie handhaven in haar Eer en Eerlijkheid.

Met het fierheidsvuur dat uit uw oogen straalde, met de blijvende genade van het geluk dat op uwe lippen zweefde, den dag dat gansch uw leven in de banden sloeg van de Trouw aan de Toga, — de Toga die bergt Gezag, Welstand of Ellende — vooruit op de baan van Voorspoed of Ontgoochelingen.

LEERT KENNEN UW PALEIS:

Uw universitaire studiejaren zijn niet verloren gegaan, als ge dat eenige kent: « Zoecken ». Bestudeert en bezoekt de bibliotheek... het arsenaal van uw strijdmateriaal... waarin gij de uw toevertrouwde belangen zult stalen voor verweer.

LEERT KENNEN UWE RECHTERS :

Loopt het Paleis rond... loopt binnen in de gehoorzalen... vangt de psychologie van Raadsheeren en rechters : een dag zult ge hen, hen bepaaldelijk moeten winnen voor uwe stelling.

LEERT KENNEN UWE CONFRATERS :

Gaat luisteren naar hun pleidooien... bestudeert hun personaliteit, hun eigenschappen, vergelijkt hun vorm van welsprekendheid, de methode van bewijsvoering, de kracht van fluisteren of uitbazuinen, beoordeelt hun stemmen en gebarenspeel, waardeert met critischen zin hun omstandige kennis van de zaak, hun juridische wetenschap, hun listvolle of listloze handigheid in uiteenzetten of verzwijgen, met het eenig doel : « Overtuigen ».

KOMT BIJ ONS !

Staande midden krioelende onbekendheden : komt bij ons !

DE VROUW EN ONZE BESCHAVING

Openingsrede uitgesproken door Mr Verougstraete

Mijnheer de Stafhouder,
Dames en Heeren,
Waarde confraters,

Welke zijn de ethische en wettelijke regels die in onze West-Europese beschaving de verhoudingen van de vrouw tegenover de maatschappij, tegenover den man en tegenover het kind organiseren ?

Fundamenteel begrip : de familie, grondslag der maatschappij, een gemeenschap waarvan de man het hoofd is, aan wie de andere leden der gemeenschap onderworpen zijn, die hem moeten gehoorzamen, hem volgen, en zijn toelating noodig hebben om hetzij welke belangrijke daad te stellen, die onder zijn controle staan voor wat het privaat leven betreft.

De wet steunt deze instelling door de volmacht van den man over de kinderen en zijne quasi-volmacht over de goederen, verder door de onbekwaamheid der gehuwde vrouw.

De echtelijke band is principieel onverbreekbaar, zijne verbreking wordt aan strenge voorwaarden onderworpen. De echtbreuk wordt penaal bestraft, voor de vrouw is een enkele seksuele betrekking voldoende om het misdrijf uit te maken, bij den man bestaat het misdrijf alleen wanneer er onderhoud van bijzit is in het echtelijk huis.

De echtscheiding is een sanctie van echtbreuk, mishandeling of grove belediging (behalve de ongeveer theoretisch gebleven instelling van de echtscheiding door wederzijdsche toestemming).

De familiale gemeenschap wordt ook beschermd door de berooving van de rechten der onrechtelijke kinderen en de weigering van actie tegen den vader aan de ongehuwde vrouw. Ook zijn de wetten die hieraan uitzondering hebben gebracht ongeveer theoretisch gebleven.

Iets nog dat van belang is voor de moeder, de vruchtafdriving wordt penaal bestraft, en het verhinderen van de bevruchting door contraceptieve middelen dat niet bestraft wordt, wordt nochtans belemmerd door de strafbaarheid van alle publiciteit en verkoop der contraceptieve middelen.

* * *

Mijnheer de Portalis geeft de volgende uitleg van wat hij zelf noemde en wat gebleven is, « het fundament zelve van onze beschaving » :

« Macht en durf zijn eigen aan den man; beedeerdheid en kuisheid zijn eigen aan de vrouw. De vrouw heeft bescherming noodig omdat ze de zwakste is, de man is vrijer omdat hij sterker is. De gehoorzaamheid der vrouw is een hulde aan de macht die haar beschermt, ze is een noodzakelijk gevolg van de huwelijks-gemeenschap die niet zou kunnen voortleven indien één der echtgenooten niet aan de andere onderworpen was ».

Verder legt de heer de Portalis nog de redenen uit voor de ongelijke strengheid waarmee het verzuimen der plichten van den sterken vrijen man en van de zwakke vrouw bestraft worden : « De ontrouw van de vrouw veronderstelt meer verdorvenheid en heeft gevaarlijker gevolgen dan de ontrouw van den man ; ook is de man altijd minder streng geoordeeld geworden dan de vrouw. De vrouwen zouden weinig van hun echt belang inzien, indien zij in de schijnbare strengheid die men ter hunner opzichte gebruikt, alleen een tyrannieken dwang zagen eerder dan een eerbare en nuttige onderscheiding ».

En dan deze woorden, die ik niet zou durven vertalen, uit vrees hunne beteekenis en gratie te schenden : « Destinée par la nature au plaisir d'un seul et à l'agrément de tous, elles ont reçu du ciel cette sensibilité douce qui anime la beauté et qui est sitôt émue par les plus légers égarements du cœur ».

De Balie biedt u confraterniteit en verzekert u bescherming.

Het Vlaamsch Pleitgenootschap schenkt u Vriendschap en Toewijding.

Wij stellen onze inrichting en haar werkzaamheden ten dienste van uwe noodzakelijke beroepsscholing ; in een atmosfeer van makkerschap leert gij overwinnen eigen schuchterheid, vindt gij medezeggenschap in onderlinge critiek, in het vooruitzicht van de nieuwe eischen die de Maatschappij morgen aan uw plichtbeseft stelt en met het doel te zijn of te worden een advocaat in de volle beteekenis van zijn Brusselsche beroepsbekwaamheid voor het rechtsgebied van een Hof, waar bewoners van 't Vlaamsche Land en van het Walenland, in hoogsten aanleg hun belangen kunnen verderdigen, treft ge in onzen kring vorming- en oefeningsmogelijkheden.

Leert daar aaneenschakelen het voorrecht van het Vrije Woord en de plicht van Hartelijke Rechtschapenheid.

Komt bij ons.
Weest welkom !

Maar de diepere achtergrond van dit heele systeem en van de later bijkomende wetten, ligt nog elders.

Het is deze opvatting dat de seksuele betrekkingen als zoodanig zondig zijn en dat zij een morele rechtvaardiging noodig hebben : het vormen van de familiale gemeenschap, in 't kader van dewelke deze betrekkingen, verre van een toegeving aan de sensualiteit te zijn, de heiliging vinden moet in hun hoog moreel verheven doel ; de voortplanting van het menschelijk ras.

Nu zal onze taak zijn na te gaan, in hoeverre moraal en wetgeving hun doel bereikt hebben ; in hoeverre deze leiddraden van het mensche-lijk handelen, er toe hebben bijgedragen, de werkelijke zedelijkheid en menschwaardigheid te steunen, de onzedelijkheid te onderdrukken en de conflicten met gerechtigheid te beslechten, en daarin is ons onderwerp ongeveer hetzelfde als dat van het encykliëk : « Casti Conubii » van Pius XI, waarvan de onderwerpsbepaling luidt : « Over het christelijk huwelijk beschouwd onder het oogpunt van de huidige toestand van de familie en de maatschappij, der nooden, dwalingen en gebreken die er in te vinden zijn, over dit onderwerp, heden ».

* * *

De vrouw is aan de leerschool geweest van de sociale beweging.

Zij heeft gezien hoe onmondige, onbekwame, tot gehoorzaamheid genoopte menschen, die ook de strengheid van de maatschappij tegenover hunne zwakheid moesten beschouwen als de onderscheiding die hen toekwam, langzamerhand het hoofd hebben opgeheven ; hoe zij langzamerhand in zichzelf een mensch ontdekten, een echt mensch met vrijen wil en waardigheid, een mensch die recht heeft op zijn dagelijksch brood, zonder in ruil ervoor zijn persoonlijkheid af te staan.

Reeds heel diep is in haar ingeworteld het besef van hare persoonlijkheid. Zij gaat met vasten stap naar de elementaire mensche-lijke vrijheid heer eigen meester te zijn.

Noodkreten worden door moralisten geslaakt die het bestaan van de familie bedreigd zien. Er wordt met angst gewezen op het stijgende aantal echtscheidingen (van 690 tot 2500 in 25 jaar, in België ; van 1660 tot 16.000 in 30 jaar, in Frankrijk) ; op het steeds dalende aantal huwelijken ; op de plaag van de afdrivingen (in West Europa, bijna overal, wijst men eene verhouding aan van 40 à 50 afdrivingen op 100 zwangerschappen) ; op de steeds toenemende beweging voor birth control ; verder op de algemeene verdorvenheid van de zeden ; op het in de modder sleuren van alles wat heilig is. Het S.O.S. van de pauselijke encykliëk, voorspelt ons de ondergang van onze maatschappij in de gruwelijkste losbandigheid en immoraliteit.

« Terug » schreeuwen zij « voor het te laat is. De vrijheid van de vrouw is eene dwaling die haar gelijkstelt met den man, maar hare zending van alle heiligheid berooft. »

« Want » zegt Paus Pius XI, « indien de vrouw afdaalt van deze werkelijk koninklijke zetel waarop ze binnen de huuselijke muren geplaatst werd door het evangelie, zal ze weldra tot de wezenlijke slavernij terugkeeren waaronder ze gebukt ging bij de heidenen, voor wie de vrouw niet meer was dan het genotspeeltuig van haar man. »

In de huuselijke gemeenschap moet bloeien wat St-Augustinus noemt, « de orde van de liefde. » Deze veronderstelt de voorrang van den man op de vrouw en de kinderen, de bereidwillige onderdanigheid van de vrouw, en hare spontane gehoorzaamheid. De man is het hoofd, de vrouw is het hart ; en daar de eerste de voorrang in het bestuur heeft, moet en mag de laatste voor zichzelf opeischen, de voorrang der liefde.

Het is hoog tijd in te zien dat onze wetgeving te mild is geweest, voor diegenen die den

echtlijken band willen verbreken. Verre van de echtscheiding te vergemakkelijken, moeten wij beletten dat den huuslijken haard te niet zou gaan. Het is hoog tijd de remmen vast te draaien om te beletten naar den afgrond te rollen, zooals senator Orban onlangs nog zei.

Hebben zij werkelijk niets begrepen ?

Hebben ze niet begrepen dat den eeuwenlangen drukkenden domper die dank zij hare zwakheid de vrouw heeft kunnen kleinhouden, langzamerhand wordt opgeheven. Hebben ze niet begrepen dat de ontvoogding der vrouw een bijzonder verschijnsel is van den algemeenen gang van de vrijheidsidee, die aan elk mensch zijn eigen waardigheid erkent ? De vrijheid en het zelfbeschikkingsrecht der individus zijn zooals die der volkeren.

De geestelijke verwaarloozing alleen, heeft aan de meesters goede onderdanen bezorgd. Indien gij hun de weg naar de kultuur openlaet, is het einde van uw meesterschap nabij. Wie de vrijheid wil binden moet de kultuur uitroeien, moet het besef der waardigheid vernietigen.

Wees logisch, verdedigers van de familie... Houdt ze dom !... Trouwens dat doet ge.

* * *

Zoeken wij een psychologisch beeld van de vrouw in het verleden.

Een van degenen die het beste de heiligheid van de vrouw, hare edele onderwerping op den troon tusschen de vier huismuren heeft gekenmerkt met onverbiddelijke logica, is wel de vrouwenhater Schopenhauer, in zijn essay over de 19^e eeuwse vrouw.

« De vrouw heeft geen intelligentie, geen gevoeligheid voor muziek, poësie noch plastische kunsten. Het is bij haar zuivere naäping, zuiver voorwendsel, zuivere aanstellerij uit behaagzucht. Zij kan de man niet overmeesteren en zoekt overal een onrechtstreeksche heerschappij. Zij houdt van geen enkele kunst, kent er geen en heeft een totaal gemis aan genie. De Grieken slofen de vrouwen uit het theater uit. Wat zou men meer kunnen verwachten van de vrouw als men erover nadenkt dat dit geslacht geen enkel werkelijk grooten geest heeft kunnen voortbrengen, noch op welk gebied ook, een werk van blijvende waarde.

Schopenhauer scheldt dan ook tegen onze sociale organisatie die aan de vrouw een veel te groote gelijkheid met den man toelaet, en wenscht dat men de dame zou doen verdwijnen.

Over de « eerbaarheid » van de dame drukt hij zich uit als volgt : « Een leger van prostitutees die een schaamtelijk leven leiden, worden door de macht der dingen er toe gebracht een soort publieke en erkende klasse te vormen, waarvan het speciale doel is, de gelukkige vrouwen die een echtgenoot gevonden hebben of erop hopen kunnen, voor de gevaren der verleiding te vrijwaren. In Londen, zegt hij, zijn er 80.000 publieke vrouwen wreedaardig ten offer gebracht, op het altaar van het huwelijk. »

Hij predikt de terugkeer tot de polygamie : « Trouwens » zegt hij, « overal bestaat de polygamie in feite. Geen dames meer ! De dame is het monstrum van de Europeesche beschaving en van de germano-christelijke domheid met hare belachelijke aanspraak op respect en eer, die Schopenhauer doet denken aan die heilige apen van Benares, die zich onschendbaar weten en zich daarom alles veroorloven. Dus geen dames meer, maar ook geen van die ongelukkige vrouwen die heden Europa vullen. Vanzelfsprekend is de vrouw door de natuur bestemd tot gehoorzamen. Altijd heeft zij een meester noodig ; is ze jong, dan neemt ze een minnaar, is ze oud, dan neemt ze een biechtvader. »

In deze bittere woorden ligt dan toch een diepe waarheid, alhoewel het uitgangspunt en de conclusie ons natuurlijk fout lijken.

Wat Schopenhauer toeschrijft aan de aangeboren « imbecilias sexus », is een logisch gevolg van de « troon tusschen de vier huismuren », van de impliciete weigering aan de vrouw van eigenwaardigheid, van zelfstandige ontwikkeling als personaliteit, die besloten ligt in de onderdanigheidsidee, in de « orde der liefde » van Sint Augustinus.

Geldt niet voor de vrouw de fabel van de rechterhand die aan de linkerhand hare domheid verwijt ?

We vinden daar een merkwaardige typeering van wat deze half toegestane kultuur, van wat de wettelijke gegarandeerde onbekwaamheid, en de onderdanigheidsmentaliteit gemaakt hebben van de vrouw die onder deze voorwaarden half en half contact neemt met het kulturele leven.

Is dat « monstrum » van Schopenhauer uit de wereld verdwenen ? De moralisten voeren in elk geval een zwaren strijd om het te behouden.

* * *

Volgen wij nu de vrouw van heden in haar « curriculum vitae » en volgen wij de methode van wetgever en paus ; halen wij onze voorbeelden uit de burgerij en spreken we van dat schepsel « destinée au plaisir d'un seul et à l'agrément de tous » dat bestemd is om den troon tusschen de vier huismuren te beklommen en waarvan de man genoeg verdient om ze op dezen troon te laten zitten.

Het klassieke beeld van de « oie blanche », de blanke engel die gedwee, de vaderlijke berekeningen indachtig, de wettelijke koppeling aanvaardt met den reeds ontgoochelden jongeling van dertig à veertig jaar. Zijt ge zeker, dat die tot het verleden behoort ? Wellicht zijn de « oies blanches » zeldzaam geworden bloemen die hier en daar nog bloeien in het schemerlicht der oude salons in deftige provinciehuizen.

Maar, om ons het hedendaagsche meisje beter voor te stellen moeten we ons toch in het voorbijgaan rekenschap geven van de latente onzedelijkheid der atmosfeer waarin we leven.

Waarmee vermaken zich de menschen heden ten dage ? Een enkel voorbeeld : de bioscoop, die een soort ontspanningsmonopolium bereikt heeft. Negen en negentig procent der films zijn ondernemingen van libidineuze prikkeling ; veel geld, champagne, en het eeuwig afgejakkerde thema van de verleiding dat ons in de gezochte schandaalatmosfeer brengt, waarvoor de mensch van heden alleen nog belangstelling heeft. Dat dit alles in ware liefde eindigt, bevredigt dan op de koop toe nog het geweten van de toeschouwers.

Heel deze vuile boel komt de verbeelding streelen van de door het werk vermoeide gewone mensch, van de vrouw die braaf met haar man naar de bioscoop gaat, van de jeugd boven, en ook onder de zestien jaar.

Is het niet de zonde zelf, de aantrekkingskracht van de verboden vrucht die aan het sexuele een zoo grooten prijs heeft gegeven ?

Anatole France in zijn « Ile des Pingouins » vertelt ons het ontwaken van de coquetterie in het wijfje zoodra ze een kleed heeft gekregen, en het ontwaken van de perverse zinnelijkheid van het mannetje.

Heel het mysterie waarmee we het seksuele omringen is ongetwijfeld de groote schuldige van wat men noemen mag, de seksuele obsessie van onzen tijd.

Marc Rampion, de held van Huxley's « Point counter point », beklagt de geestelijke armoede van den Don Juans en de Don Juana's : « Indien zij eenvoudig aan hunne verlangens gehoorzaamden, zouden zij zoo weinig avonturen beleven. »

Niet de passie, niet het instinct maken Casanovas en Byrons. Het is eene voortdurende kitteling van hunne verbeelding die ze noodig hebben, alvorens zij hun zegetocht beginnen van omhelzingen op goed geluk af.

Voegen wij erbij dat de « hartenveroveraar » tegenover de onafhankelijke vrouw een veel te dom figuur slaat, de vrouwen die hij veroverd, zijn zonder hoofd, en ten slotte zonder hart.

En onze jeugd : vooral hier is bij ontelbaren het seksuele opgegroeid tot een verslavende obsessie. Het ziekelijke plezier heeft velen voor gezonde levensvreugde onbekwaam gemaakt, geblaseerd over alles wat niet verdorven is. Verder de in verschrikkelijke mate toenemende zogenaamde « jeugddwalingen » die men niet mag verzwijgen, de helaas zoo talrijke jeugd die onder den invloed van de onzedige atmosfeer van onze samenleving, maar zorgvuldig de zedelijke façade bewarend, zich gewend heeft aan allerlei praktijken van ersatzbevredigingen, die zeer vaak, bij jongens en bij meisjes, tot echte homoseksuele praktijken gaan.

Deze kwaal mag niet geweten worden aan het vrijer worden van de jeugd. Op deze vrijheid is niet terug te komen ; de echte oorzaak is : de seksuele obsessie van onzen tijd. De kinderen opsluiten is geen middel ; de maatschappij die haar kinderen moet opsluiten is rot.

Met deze vaststelling zijn we ook geen stap verder. Wat de moralisten moeten bestrijden is de obsessie ; ze kunnen het niet doen zonder ons te bevrijden van het zondencomplex.

Dan zullen vrouw en kind niet meer door de straten moeten wandelen met neergeslagen oogen. De eerste stap is aan de menschen te leeren het leven vlak in het gelaat te zien.

De seksuele opvoeding wordt door alle klaarziende geesten voorgestaan. Velen reeds hebben begrepen, en hebben vaarwel gezegd aan de ongezone schaamte.

Daarvan een zeer belangwekkend verschijnsel. Overal zijn er naaktcultuurkampen ontstaan, ontelbare centra in Frankrijk, Duitsland (voor het 3de Rijk), en zelfs in ons land, het gezegend land van de aurea mediocritas, tellen de voornaamste kringen reeds honderden leden. Met de private kringen erbijgeteld komt men tot 3 à 4000. Ze kennen niet meer de valsche schaamte die aan onze arme geslachtsdeelen zooveel waarde geeft. Ze genieten dankbaar van God's warme zon, zij nemen hun deel, hunne volle deel van de natuur. Zij vergeten onze mislukte asceten-samenleving, die er ons zoo ver vandaan heeft geleid.

Zij gaan tot de natuur als de kinderen ; ze gaan tot de natuur als ons goddelijk pastertje Gezelle :

Trouw als 't blommeke,
trouw als

't zandeken onder den voet,
Bedankt Hem !

O Geniet, 't is zoo zoet, 't is zoo zoet
eene vrucht te genieten die
rijpe is,
en vreugd en dank
te voelen rijzen in het herte !

Den Heere zij dank
dank om het leven,
dank om de lucht en het licht
en het zien en het hooren
en al !

* * *

Maar komen we terug tot het meisje. Is de huwelijkswil en het huwelijk zelf eene redding voor het behoorlijke jonge meisje. Zal zij ontsnappen aan de gevaren van onze troebele tijd ? Zal het nastreven van het door den wetgever zoo hoog gestelde doel, haar leven rein maken ? Helaas, nergens vindt men zooveel hypocrisie dan in deze periode van het meisjesleven. Alles wordt in het werk gesteld om den jongen op te visschen die haar voor haar leven de zekerheid zal geven.

En al is er in deze een zekere verbetering gekomen, mag men toch zeggen dat de economische waarde van den eventueelen mag nog steeds een rol speelt die bijna het wederzijdse vertrouwen onmogelijk maakt.

Voor zoovele meisjes is het huwelijk om zoo te zeggen een einddoel. Wanneer zij «aan den man» zijn, zooals het volk zegt, zijn voor haar alle problemen opgelost. De groote slag, is dat verkrijgen van de rust, van deze onverantwoordelijkheid der getrouwde vrouw, waartoe heel de meisjesopvoeding ze zorgvuldig heeft voorbereid.

De schijnheiligheid is, in dezen levensstrijd om den man, een onmisbaar wapen. Wat er na komt... minder belang.

Dat deze prematrimoniale comédie als van zelfsprekend wordt beschouwd, blijkt uit de traditionele grap over «vóór het huwelijk alles honig, maar na het huwelijk pijnlijke terugkeer tot de werkelijkheid.»

Stippen wij nog even aan, dat voor economische redenen het huwelijk zeer laat wordt gesloten ; dat praktisch de continantie bij de mannen niet wordt waargenomen ; dat in de burgerij ten minste, de sexuele inwijding bij de prostituee gebeurt.

Ontegensprekelijk is, zooals Bertrand Russell zegt de kuischeid van het meisje de groote bezorgster van de prostitutie.

Zooals Schopenhauer zei : «de duizenden vrouwen geofferd op het altaar van de eerbaarheid van de dame.»

Ontelbaar zijn de gevallen waar de vrouw besmet wordt door haren echtgenoot.

Van meisjeskant heeft ook het late huwelijk een hier vooral slechten zedelijken invloed. Heel de opvoeding van het meisje is erop gericht ze ver te houden van alle verleiding. Het streng gehouden meisje wordt zoo mogelijk opgesloten, thuis of in de kostschool.

Maar nochtans moet ze haar «entrée dans le monde» maken. Periodisch wordt ze in een atmosfeer van lichtzinnigheid en luxe geplaatst (bals, zomervacaties aan zee) om zoo de ernstigste daad van haar leven voor te bereiden.

Is ze wat vrijer, dan doet ze maar al te vaak aan de ongezonde dubbelzinnige flirt. In vrees en walging voor de normale sexuele daad opgevoed, is zij met ziel en lichaam vaak niet meer in staat een natuurlijk en gezond sexueel leven te leiden.

* * *

Wij zijn tot nu toe in de burgerij gebleven ; in het volk wordt de toestand vaak tragisch. Zal het meisje van al de geneugten die in onze samenleving in voege zijn, afblijven ? Zal zij niet het voorstel aanvaarden van de jonge heer die haar een beetje van die dure vreugde schenken kan, die ze in haar arm tehuis missen moet ? En het is de weg die zooveel van de dancing naar de halve of geheele prostitutie leidt.

Wat het huwelijk van het volksmeisje betreft, is het een feit dat dit vaak maar heel laat mogelijk is. Er moet een huishuur betaald worden, de kinderen die er zullen komen moeten eten, het jonge paar kan zulk een last niet dragen. Nogal algemeen wordt in het volk een zeer eenvoudige en ten slotte gezonde huwelijkspolitiek gevolgd : het huwelijk voor of na het eerste kind.

Eens en vooral moeten we het eens worden over het volgende : is het menscheijk, is het zedelijk om de jongelingen die dag aan dag het zware arbeidsleven leiden, tot ascetisme te verplichten ? Zal iemand hen in ernst die vreugden weigeren in hun harde jonge leven, het vertrouwen van twee jonge harten, van twee jonge lichamen ? Zal iemand hen in ernst aanraden de wisselvalligheden en geneugten des levens daar te laten, hunne ziel te louteren tot ze de vereeniging bereiken van hun geheiligd leven met de volmaaktheid Gods ? En als men hen niet het ascetisme voorschrijft, waarom hen dan een daad verbieden die niets gemeens heeft met de zondige wellustigheid van de filmacteurs op het doek en hunne navolgers, en die niet méér een zonde is dan het genieten van de natuur, een daad die D. H. Lawrence aanziet als een zonnestraal in het artificieele, tegennatuurlijke leven van den modernen mensch, als een redding, als een strijd tegen het geld, de machine, en het vuige ideaal.

In feite wachten de volksjongens niet tot het huwelijk om sexuele betrekkingen aan te knopen.

Vaak wordt dus de eerlijkheid van den jon-

geling op de proef gesteld. Zal hij zijn meisje helpen in haar moederschap, of zal hij haar in de steek laten ? Het is op dat oogenblik dat een kans voor het egoïsme open staat, voor het gemis aan het verantwoordelijkheidsgevoel, voor het oneerlijk gedrag.

Hier heeft de wet partij gekozen voor den vader die het oneerlijk gedrag verkozen heeft. Praktisch wordt de verleider gevrijwaard voor alle actie van de vrouw tegen hem. Wel bestaan er wetten die de verplichtende erkenning van het kind toelaten, die de waarschijnlijkste vader verantwoordelijk stellen, maar de actie van de vrouw is dusdanig bemoeilijkt dat men kan zeggen met Edmond Picard, dat deze wetten gemaakt zijn om intellectuele bevrediging te schenken aan studeerkamerjuristen.

De wetgever draagt hier de moreele verantwoordelijkheid voor het aantal erbarmelijke kindermoorden, voor de zelfmoorden gepleegd door zooveel ongelukkige ongehuwde moeders.

De bedoeling van de wet is geweest de wettige familie te beschermen tegen de ongewenschten. De genomen maatregelen hebben de natuurlijke kinderen veroordeeld om parias te worden.

De maatschappij moet hier voor hare onmenscheijkheid boeten ; zijzelf heeft de opleiding verzekerd van het leger van onaanpasbare recidivisten, die onze gevangnissen vul- len.

* * *

Volgen wij nu de vrouw in het huwelijk. Wij hebben er reeds op gewezen dat het rein en onschuldighouden van de vrouw verre van den levenschaos, de weigering van rechten en verantwoordelijkheid in hare opvoeding voor het huwelijk, en in haar leven na het huwelijk bij haar wat men noemt, een minderwaardigheidscomplex hebben doen ontstaan.

De gelijkberechtiging is in het huwelijk zooals onder de volkeren, de sleutel van het vertrouwen. De wet erkent aan den man zonder mogelijke discussie de hoedanigheid van betrouwenswaardig despot, en nogmaals wordt bij het minste conflict alle betwisting beslecht ten voordeele van den man.

De wettelijke onbekwaamheid van de gehuwde vrouw heeft haar afzijdig gehouden van het praktische leven. De heele huwelijks-theorie berust eigenlijk op het postulaat dat de vrouw binnen de huismuren blijft.

Nemen wij een oogenblik dat postulaat aan. Wat de rijke vrouw betreft, zij die in de gelegenheid wordt gesteld, zich te ontwikkelen, kan ook een goede huishoudster zijn, kan hare «aeterna sacerdos» van het huwelijk volbrengen en haar moederlijk instinct ten dienste stellen van het gezin. Zij kan de «orde der liefde» verwezenlijken.

Maar doet zij het ? Wordt ze er door haar opvoeding toe gebracht ?

Vanaf haar jeugd is ze opgevoed als een salonplant. Het leven in een huisgezin waar bedienden het huiswerk verrichten en voor de kinderen zorgen, heeft haar volkomen de notie van haar maatschappelijke nuttigheid ontnomen, en zij zal leven «pour l'agrément de tous» een leven buiten de werkelijkheid, dat van zeer verheven naturen soms zeldzaam delicate en edele schepsels heeft gemaakt, maar die dan toch in al hun gratie en nuttelooheid doen denken aan Marie-Antoinette die in haar aandoenlijk herdersdorp het landleven ging zoeken in pastorale wegetjes tusschen de grasperken met de rose en blauwbestrakte schaapjes.

Maar de moderne levenswijze heeft ook maar weinig kans gelaten aan deze delicate adel van den geest.

Vaak heeft de bewuste nuttelooheid en de onverantwoordelijkheid, van de rijke vrouw eene pop gemaakt die, zeker van hare toekomst, zich gewoon kan overlaten aan alles wat rijkdom kan verschaffen. Zij wordt de pralvrouw waaruit alle menscheijkheid stil-aan verdwijnt, waarvan het artificieele leven de moederschap niet meer dulden kan. «Madame ne veut pas d'enfant». Het is dat gruwelijk mismaakt schepsel dat zijne ledigheid sleept door het nieuw opnieuw vervelende plezier, en dat moreel zoo weinig verschilt met de ontuchtige vrouw, dat de toon aangeeft aan de kleine bourgeoisie.

De vrijheidsgedachte heeft ook hier haren invloed gehad, maar de vrijheid zonder verantwoordelijkheid en zonder een moreele opvoeding die ook waardigheid schenkt, loopt direct uit op een tegennatuurlijke gemakzucht en lichtzinnigheid.

Tegen dezen geest zijn de moralisten dan toch wel opgekomen, maar zonder er de diepere oorzaken van te willen zien.

In het jonge China vinden we een heerlijk helderklinkend protest van de jonge vrouwen-generatie tegen de bekoringsfunctie van de vrouw.

«Waarom» vragen zij, «stelt men altijd in de kunst alleen de vrouw naakt voor, en niet den man ? Is de man dan niet even schoon ?» «Dat alles is geen kunst, maar een gevolg van een eeuwenoude gewoonte in ons alleen schepsels te zien, bestemd tot het welbehagen van allen.» (Hier gebruikt deze jonge Chinese de woorden zelf van den Heer de Portalis).

«Vandaar ook al de zorg die men besteedt

om ons bevallig aan te kleeden, de modes, de juweelen.»

In het opkomende China vinden wij aldus dezen wil van moreele zuivering, gepaard met den wil om de gelijkberechtiging. Twee herkenbare teekens van een nieuwe ethiek.

* * *

Echter niet alle vrouwen uit burgerlijken huize leiden zulk ijdle leven. Waar minder geld is, is de vrouw ook dicht bij de werkelijkheid.

Hier vervult zij het ideaal der oude ethiek, zij leeft voor haar man, voor hare kinderen, zij is de goede engel van den haard.

Als wij echter ook deze vrouw nagaan in haar dagelijksch leven, moeten wij vaststellen dat hare onderdanigheid ook hier weer, van haar een beklagenswaardig schepsel maakt.

In de stad leeft zij ingesloten in den huiselijken kring ; ze neemt geen deel aan het buitenleven. Hare wereld gaat van de keuken tot de kinderkamer. Zij leeft volgens het ideaal, dat dat is van het nieuwste dritte Reich : «Küche und Kinder». De activiteit van haar man is haar zoo vreemd als aan de kinderen.

Nog steeds heeft ze in het beheer van de gemeenschappelijke goederen, voor zooveel zij die zelf niet verdient heeft, niet het minste recht. Nog steeds mag deze engel van den haard ja knikken als de meester des huizes over de opvoeding en de toekomst van de kinderen beschikt. Nog steeds heeft de man recht op een volledige controle van haar privaatleven.

Deze rechten zijn alle van publieke orde. De vele moderne huisgezinnen die een modus vivendi aangenomen hebben dat de vrouw eenige medezeggenschap geeft worden in geval van conflict onverbiddelijk door de wet tot de «orde der liefde» teruggebracht.

Is het verwonderlijk dat de vrouw, onder dergelijken stolp levend, met als levenshorizon die van een huisdier, zoo vaak door de huisvrouwneurasthenie aangetast wordt ?

Het leven van de kinderen in den huiselijken kring ontbreekt het aan licht en lucht, aan vrijheid, activiteit en interesse. De moeder is de slaaf van hare kinderen, die in den huiselijken kring te vergeefs hun zenuwen zoeken te ontlasten.

Zeker is het, dat de huiselijke kring noch voor de kinderen, noch voor de moeder voldoende zijn, in het stadsleven vooral.

* * *

Het postulaat dat de vrouw beperkt blijft bij den huiselijken kring, is vals. Geene encyclieken, geene propaganda, geene wetten vermogen het, ten minste in de beschaafd gebleven landen, de vrouw van de haar onlangs veroverde plaats te berooven.

De eigen menschwaardigheid is in haar ontwaakt. De wetten zullen de ideeën volgen.

Ondanks de veroverde sociale plaats hangt de in de samenleving actieve vrouw nog altijd af, voor de minste belangrijke daad, van het goedgevoelen van haar man. Dit blijft het statuut van de vrouw ondanks de nieuwste wetgeving. Goederen, kinderen en vrouw blijven het eigendom van den man. Alle activiteit van de vrouw hangt af van de toestemming van den man... of die van den rechter... Quid dan met den huiselijken vrede ?

De wet oefent hare eigenlijke werking uit in geval van conflict. Hoeft het gezegd te worden dat er oneindig veel meer kans bestaat dat de man van zijne macht misbruik zou maken in zijn persoonlijk voordeel, zoodra er eenig conflict oprijst ?

Hier ook werkt de wet om zoo te zeggen logischer wijze het machtsmisbruik in de hand. Is de man dronkaard, speler of spekulant, dan is hij bij machte om de gemeene goederen te verkoopen en te verkristen en de komst der finantieele ramp verborgen te houden.

* * *

Aan welke gevaren is de volksvrouw in deze omstandigheden niet blootgesteld ? Hoeveel keeren moeten de verantwoordigde bureu niet met geweld beletten dat de man de meubels van het huisgezin zou verkoopen en de vrouw met hare kinderen op straat zou zetten ? Nogmaals staat de wet aan den kant van de man.

Voor de volksvrouw stelt zich bovendien op zeer scherpe wijze het probleem van Birth control en abortus, de N.O.A. van Jules Romains (naissance obligatoire annuelle).

Abortus, alle publiciteit, verkoop of uitdeeling van abortieve middelen worden door de wet gestraft. Alle publiciteit, verkoop en uitdeeling van voorbehoedsmiddelen worden insgelijks gestraft.

De heer Carton de Wiart stelt zijne wet over de voorbehoedsmiddelen in 1923 voor met het doel «een noodlottige propaganda te bestrijden die niets minder beoogt dan een aanslag op de bronnen zelf van het leven».

De lessen van den oorlog, zegt hij, hebben deze eeuwige historische wet bevestigd die de basis is van de voorgestelde wetgeving : «De kracht van een volk tegenover de buitenlandse gevaren en zijn bekwaamheid om zijne volle economische ontwikkeling te bereiken is in verhouding met het menscheijk kapitaal waarover het beschikt.»

Dus zal de volksvrouw te kiezen hebben tusschen de kuischeid en de elkaar voortdurende opvolgende moederschappen.

Dat zij voor de kinderen noch brood, noch onderdak heeft, dat zij hun onderhoud niet kan dragen, ze niet kan verzorgen en opvoeden, is voor den wetgever geen probleem.

Überhaupt bekommert hem het lot niet van het ongehuwde meisje voor wie het kind volgens onze zedelijke maatstaf, eene schande is. Het zal het tekenen zijn van het verlies van hare broodwinning, van het verval of van een wanhoopsdaad.

Hij spreekt over de toekomst van het ras... zou de aan het toeval overgelaten kinderproductie door behoeftige, onwetende of ziekelijke vrouwen, dan niet nadeelig zijn voor het ras ?

Hij spreekt over de toekomst van het ras, maar de nood van heele huisgezinnen, het verschrikkelijk aantal kindersterften in de behoeftige kroostrijke gezinnen, laten onze wetgever koel.

Is het te verwonderen dat overal voor deze toestanden eene redding werd gezocht ? Deze middelen zijn Birth control en abortus.

De onwettige abortus is opgegroeid tot een maatschappelijke kwaal.

In Duitschland telde men in 1927 een abortus voor een bevalling, in Frankrijk en in België kwam men bijna tot het zelfde cijfer.

De onwettige abortus gebeurt meestal onder de slechtste voorwaarden, dikwijls zonder de elementaire hygienische voorzorgen. De slachtoffers van deze behandeling worden in de hospitalen verzorgd bij massas. Meestal worden deze gevallen niet vervolgd en blijft alzoo de waarheid besluidert.

Voor de gegoede vrouw is dit alles geen probleem. Gauw genoeg is ze op de hoogte van de voorbehoedsmiddelen, en indien een ongeluk gebeurt vindt zij een dokter die haar helpt.

In de werkelijkheid treft de kwaal van den abortus alleen de armoede. De arme vrouw vindt geen dokter, zij levert zich over aan de kunde van onervarenen. Zoo betaalt het proletariaat om aan de herhaalde moederschappen te ontsnappen zijn losgeld : de dood of de vermindering van de vrouw. Vier procent der vrouwen die na abortus in de Duitse hospitalen toegelaten worden, sterven, 36 procent doorstaan zware ziekten, 50 procent lichtere ziekten. In Frankrijk sterven er 6 procent. In Rusland 1 op 25.000.

In alle vooruitstrevende landen is er een heftige beweging ontstaan om aan het volk al deze ellende te besparen.

Engeland stemt in 1921 het onderwijzen van de Birth control in de Wellfare centres (moederdispensariën voor behoeftigen).

In Noorwegen wordt een bureau voor moederhygiene geopend te Oslo waar gratis de gehuwde vrouwen raad krijgen, en voor billijke prijzen voorbehoedsmiddelen verkocht worden. Een wetsvoorstel is ingediend dat de onstrafbaarheid voorziet van abortus en kindermoord 24 uren na de geboorte.

In Zweden ook, zijn niettegenstaande de wet van 1910 tegen de Malthusiaansche propaganda talrijke klinieken geopend, en de oppositie tegen Birth control schijnt te verminderen.

En last not least, in Nederland wordt sedert 1876 de Birth control systematisch onderwezen aan de arme klassen. Klinieken zijn geopend, de eerste kliniek van de wereld wordt in 1882 geopend in Amsterdam. Rotterdam, Groningen en weldra alle andere steden volgen. De behoeftigen worden er kosteloos verzorgd en onderricht. De anderen betalen volgens vermogen.

De omvang van de propaganda is reusachtig : in 1922 worden 65.736 drukwerken verzonden.

Heeft deze noodlottige propaganda de brennen zelf van het leven gedood ? Zooals overal is de nataliteit natuurlijk verminderd sedert 1876.

Merkwaardig is nochtans de groote vermindering, vooral in de steden, van de kindersterfte.

Wordt Holland niet terecht het land der mooiste kinderen genoemd ?

De globale uitslag van Holland's politiek is, dat binnen drie jaar Nederland in verhouding het dichtst bevolkte land van Europa zal zijn en deze «kroon» aan België zal ontnemen indien geboorte en sterftcijfer de huidige gang volgen.

Wij blijven achter o.a. met Frankrijk, de Vereenigde Staten, en een zeker aantal Zwitsersche Kantons.

Bij ons wordt het eugenisme nagestreefd door een vereeniging van dien naam, welke trouwens van meetaf aan verklaart dat de sociale hervormingen het werk van morgen zullen zijn.

De middelen die in ons land voorzien worden voor de verbetering van het ras zijn : de kuischeid, voorgestaan door de Eerw. Vader Fallon ; de bevordering van de kroostrijke gezinnen, voorgestaan door prof. Dupréel en kolonel Lemerrier ; de sexuele opvoeding door dr. Dandoy en prof. Nolf. Algemeen nochtans wordt de sexuele opvoeding in de familie-

kring verkozen behalve voor wat de bevruchting der planten aangaat.

* * *

Ongetwijfeld moet Birth control als het eenige doelmatige middel worden beschouwd tegen de op zich zelf onbestrijdbare kwaal van den onwettigen abortus.

In 1923 werd onze wet uitgevaardigd tegen de voorbehoedsmiddelen die hunne publiciteit en verkoop beteugelt zooals dat der onzedige schriftten.

De eigenlijke reden van heel de hardnekkige oppositie tegen Birth control is niets anders dan de idee der zonde. Volgens de Pauselijke Encycieliek en de groote meerderheid van onze moralisten, zou Birth control de vrouw alle eerbiedwaardigheid ontnemen, de passie zou geene perken meer kennen en de vrouw zou niets meer zijn dan een prostituee.

Tot in de alcove van de gehuwde vrouw wordt de sensualiteit vervolgd, wordt het haltslachtige ascetisme gepredikt en de eigenlijke sexuele daad bevuild onder voorwendsel van de heiligheid van hare doeleinden.

De argumenten van landsverdediging en arbeidskapitaal van den heer Carton de Wiart zijn de sociale grondslag van de nieuwe wetgeving. De wet wordt besproken in een stemming van verontwaardiging tegen de handelaren in voorbehoedsmiddelen, hoofdzakelijk Duitschers, die alzoo de oorlog voortzetten die ze tegen de lichamen en de zielen gevoerd hebben gedurende vier jaar.

Wel gaan in de Kamer de stemmen op van Eekelers en van Ernest die de verdediging van het volk pleiten en de fabriekvoeder — en de kanonnenvoeder — politiek van de verslaggever laken.

Vandervelde, die ook socialist is, steunt het voorstel omdat de Birth control propaganda hem verontwaardigt. «Deze walgelijke papieren die in onze bus gestopt worden en in de handen van onze kinderen komen, voor zelfs dat ze de treurnissen van het leven hebben leeren kennen, en hun begrippen openbaren die hunne eerlijkheid nooit zou moeten kennen.»

* * *

Ik wil nu onder ons wettencomplex een streep trekken en er het zedelijk bilan van opmaken.

De bescherming van de familie die aangegeven wordt door den wetgever als een allereerste zorg blijkt in de werkelijkheid de bescherming te zijn van het aan den vader ondergeschikte gezin.

De opperste leider van het gezin is onverantwoordelijk voor zijne leiding, in ruil voor zijne vrijheid worden hem zijne fouten vergeven of worden ze met minder strengheid gestraft.

Waar de verantwoordelijkheid niet gepaard gaat met vrijheid en macht, is de gerechtigheid zoek.

Tegen wil en dank wordt het huisgezin beschouwd als één en onverdeelbaar, al leven ook man en vrouw ver van elkaar.

Degenen die terugdeinzen voor een feitelijke scheiding worden tot een samenleven verplicht dat eene hel is voor man, vrouw en kind.

Ligt er niet iets onzedelijks in het handhaven van eenen toestand, in het opdringen van aangenomen verplichtingen, als beide partijen dien niet meer hebben, die hun bezielde toen zij ze aannamen.

Indien het vertrouwen onmisbaar is voor de liefde, voor een gelukkig gezin, moet dan niet het huwelijk beschouwd worden als een contract «intuitu personae» waar de wil van een enkel der partijen voldoende moet zijn om een einde te stellen aan het vertrouwen en aan het contract.

De crisis van het huwelijk is grootendeels te wijten aan de onaangepastheid van deze instelling, voor een ander gedeelte aan onze ongezonde levensatmosfeer.

En ligt de oorzaak van de onzedelijkheid van onzen tijd niet in het economische?

Het leven van de moderne mensch, waar hij ook werkzaam zij, is die angstige jacht geworden naar geld, altijd meer geld, naar het eenige wat in onze beschaving macht verleent en eerbied inboezemt, het eenige wat de mensch aan deze of gene kant van den afgrond stelt, die de kapitaalkrachten van de slaven scheidt.

* * *

Onze wetgeving en heel onze moraal behooren tot het verleden.

Aan diegenen die de christelijke ascetenmoraal aanroepen om er op de welvaart van de maatschappij en de instellingen der wereldlijke macht te steunen, aan het leger der tempelschacheraars, roep ik toe met Julien Benda: «Christus heeft het versmiden van het voorbijgaande, heeft de opofferingsgeest niet gepredikt die de veldslagen wint en de heerschappijen verzekert.»

De liefde en opofferingsgeest van de vrouw heeft de wetgever in wetten vastgelegd.

De heiligheid der familie, de «aeternae sacerdos» van de vrouw zijn voorwendsels voor de gemakzucht en de uitbuiting geworden, zij

hebben het welzijn van moeder en kind verzekerd zooals de koloniale beschaving dat der inboorlingen; zij zijn als een soort misverstand, gegroeid uit de «Déclaration des Droits de l'Homme» zelve, zooals het keizerchap van Napoleon uit de souvereiniteit van het volk, zooals de oorlog van 1914 uit de strijd, vrijheid en democratie. Zij hebben zich vandaag aangesloten bij den stoet der geprostitueerde idealen.

De ontheiliging der zedelijke waarden bewijst niet dat men moet terugkeeren tot hun cultus maar dat het leven ze van hunnen inhoud heeft geleidigd.

Het oude ethische en wettelijke complex van onze beschaving, in casu voor wat de vrouw aangaat, is failliet.

Het is echter niet voldoende een bilan te maken, niet voldoende de zedelijke failliet te verkondigen en de vlag van het defaitisme te zwaaien, niet voldoende de gapende kloven vast te stellen tusschen nieuwe en oude generatie, tusschen het nieuwe leven en de oude vastgelegde waarden, om als het ware een behagen te scheppen in de zedelijke duizeling van den opstand, en den drang naar vernietiging die de minderwaardigheidscomplexen laten, ontstaan uit te lang teruggedrongen instincten.

Het leven zal niet vergaan, de nieuwe zedelijke waarden groeien uit de ineensinking.

Bijna iedereen is het eens over de zedelijke failliet van ons alledaagsche leven.

De verdedigers der verschillende morele stelsels brengen hun middelen voor.

* * *

Een groot aantal moralisten prediken de terugkeer naar het eenvoudige leven, naar de eerlijke, oude moraal.

De crisis van de zeden, de crisis van de ondergeschiktheid der vrouw (het nummer 2 van het menschelijk ras), de crisis van het huwelijk willen zij door de bemoeilijking der echtscheidingen, door het prediken van de «orde der liefde» oplossen.

Duitschland geeft een acuut beeld van deze mentaliteit en laat er ons zoo de echte betekenis van doorzien: het patriarchale wordt in Duitschland Dritte Reich, het weder opstaan van het mannelijk misprizen voor het tweede rangschepel, het weder opeischen van de voorrechten der brutale macht.

Deze gedachte is in Duitschland ontstaan en opgegroeid in de benarde na-oorlogse psychose: het minderwaardigheidscomplex der Duitsche collectiviteit.

Zooals Conscience's Vlaanderen, heeft Duitschland naar de heldenvereering gegrepen als naar een redding uit zijne ellende. Het is de nieuwe Duitsche heldenorde die leeft in het uniform- en vaandel-enthousiasme, die leeft in de fiere zware stem van Hitler.

Het is deze orde die van elke Duitscher die van het kantoor thuis komt een held maakt, die door zijn vrouw nederig gediend moet worden, aanbeden als een krijger die van het slagveld terugkeert.

Hier zooals in zooveel andere domeinen vertoont het fascisme, in acuten vorm, en als het ware tot hare logisch consequente gedreven uitweg, de grondideeën van een sterven-de wereld.

* * *

Anderen hebben de gevolgen aanvaard van de diepe veranderingen die ons dagelijksch leven doorstaan heeft. Zij hebben een nieuwe orde geschapen uit den economischen chaos. Zij hebben vaarwel gezegd aan het verweerde korps der oude vrijheden van 1789 waarvan ten slotte de eenige gaafoverlevende is: de vrijheid om zijn evennaaste uit te buiten.

Zij hebben den zwakke eene waardigheid geschonken die de overwoekerende vrijheid der machtigen hen ontzegde. Zij hebben de vrouw van het misbruik «propter imbecillitatis sexus» verlost.

Rusland heeft de nieuwe ethiek der moderne beschaving opgebouwd.

Rusland heeft op zich genomen de arbeider, de vrouw, het kind, als menschen op te voeden. De hypocrisie van de reine onschuld van vrouw en kind, die ze van het leven afzonderde, die de voorwaarde was van hunne eerbiedbaarheid, is uit hun leven verbannen. De gezonde sexualiteit is bevrijd van het bevuilende zondencomplex. De sexuele betrekkingen zijn niet meer die van beschaamde asceten en hebben niet meer de rechtvaardiging noodig van het sacro-sankte huwelijk.

Wel ontstond er in de eerste jaren der omwenteling eene verwarring, de normale verwarring die het omverwerpen der oude sexuele ethiek onvermijdelijk met zich moest brengen.

De opvatting dat de sexuele betrekkingen iets heel natuurlijk waren leidden tot de zoogenaamde «glaswatertheorie»: de sexuele behoefte is, zooals honger en dorst, moet tijdig bevredigd worden en heeft dan ook niet meer belang dan het drinken van een glas water. Trouwens zegden de jonge verdedigers van deze opvatting, het sociale leven laat ons voor liefde geen tijd. Het gevolg daarvan was die zeer tijdelijke periode gedurende dewelke in zekere middelen, communistische meisjes het

als een onethische en kleinburgerlijke daad beschouwden, zich te weigeren aan den jongen die haar verlangde.

Wanneer de tegenstanders van Soviet Rusland het over de «Russische hel» hebben, en over de zoogenaamde nationalisatie van de vrouw, is het nog altijd deze zeer tijdelijke dwalingen, die de Soviet Unie al lang achter den rug heeft, die ze als bewijsvoering gebruiken.

Lenin en Kroupskaia, zijn vrouw, reageerden onmiddellijk tegen deze al te radikale en simplistische opvatting. Er is geen kwestie van, zei Lenin, de askese te prediken, maar de teugelloosheid van het sexuele leven is eene valsche voorstelling van het gezond gevulde liefdesleven. «Noch monnik, noch Don Juan.» De glaswatertheorie is onmarxistisch en onsociaal.

Langzamerhand groeide uit de chaos die de omwenteling achter gelaten had, de nieuwe ethiek op, bevrijd van de overdrijvingen der eerste tijden. De echte geest van de familiale wetgeving van Soviet Rusland, door een breedgevoerde propaganda verspreid, drong langzamerhand door.

* * *

Het belang van moeder en kind is primordiaal. Daar ligt de grondslag van de nieuwe familie.

Deze nieuwe grondslag heeft de patriarchale familie vervangen, de opvatting waar moeder en kind het bezit zijn van den man.

De Soviet wetgeving erkent de volkomene gelijkstelling van man en vrouw. Onderhoud en opvoeding der kinderen, het beheer en beschikking van de goederen, zijn volkomen gelijk verdeeld. De vrouw is niet verplicht haar man te volgen, de echtgenooten zijn volkomen vrij in de keuze van de gezamenlijke of aparte woning.

Het huwelijk is een gewone registratieformaliteit waarvoor 1° de toestemming der twee partijen, 2° de vereischte leeftijd, en 3° een gezondheidsgetuigschrift noodig zijn.

Het huwelijk wordt ontbonden op verklaring van een der partijen, zonder discussie noch raadpleging van de andere partij. Deze wordt door het registratiebureau per brief verwittigd.

De economische gevolgen van de echtscheiding en het behouden der kinderen zijn punten die aan de wijsheid van den rechter overgelaten worden. Alleen voorziet de wet een steun gedurende zes maanden aan de partij die werkloos is, en gedurende een jaar aan de partij die tot werken onbekwaam is.

In deze is er geen verschil tusschen het wettelijk geregistreerd huwelijk en dat dat niet geregistreerd is. De verantwoordelijkheid van den gehuwden vader is volkomen dezelfde als die van den ongehuwden.

In geval het vaderschap betwist wordt mag het door alle rechtsmiddelen bewezen worden. Twijfel is ten voordeele van het kind, Indien de vrouw met meer dan een man betrekkingen heeft gehad gedurende de periode van de bevruchting, wordt de verantwoordelijkheid tusschen de waarschijnlijke vaders verdeeld.

Rusland heeft zoo in hare wetgeving de principieën toegepast die in 1907 door Edmond Picard te vergeefs werden verdedigd voor den Senaat. Hulde van het nieuwe leven aan de nagedachtenis van dezen die verder zagen dan hun tijd.

Heeft deze echtscheiding politiek zooals de eerste wetgeving van de Fransche Revolutie: «Ces lois qui roulaient des torrents d'immoralité», de immoraliteit bevordert?

In het begin heerschte zooals ik er reeds op wees, een korte epidemie van veelwijverij, en scheen Rusland de Fransche proef te zullen volgen. Doch heel de Soviet cultuur ontwikkelde in de menschen met de individuele waardigheid, het verantwoordelijkheidsgevoel van man en vrouw tegenover elkander.

De economische onafhankelijkheid van de vrouw wordt door de propaganda ontwikkeld en door de wet ondersteund.

De vrouw of zij buiten werkt of niet, beschikt over de helft van de inkomsten van de gemeenschap. Als zij niet werkt buiten huis, worden deze rechten beschouwd, als eene vergoeding voor het geleverde huiswerk.

Het is de economische onafhankelijkheid die de ontvoogding heeft mogelijk gemaakt.

Met de toenemende zelfstandigheid en onafhankelijkheid van de vrouw verminderen spoedig de conflicten. In het begin, inderdaad, waren de nog niet geëvolueerde mentaliteit en levenswijze van de vrouw, de meest voorkomende oorzaak van de echtscheidingen.

Het kameraadschappelijk huwelijk gaat nu gepaard met eene toenemende gemeenzame sociale activiteit. Het gezonde familiale instinct neemt de overhand. De gezonde man en vrouw keeren, als het ware instinctmatig, terug tot de meest normale, de meest natuurlijke vorm van samenleving: de monogamie.

Rusland komt geleidelijk en zeker, terug tot een stabilisatie van het huwelijk op zijne nieuwe basis, en schijnt zijne crisis van het huwelijk opgelost te hebben. Het aantal echtscheidingen is niet hooger dan in de West-Europese landen, en vermindert aanhoudend.

Nu over abortus.

Rusland is het eenige land waar de abortus door de wet wordt toegelaten. Abortus is niet vrij, maar wordt van staatswege gecontroleerd. Hij wordt toegelaten onder bepaalde voorwaarden: 1° dat de gezondheidstoestand of de materiele toestand van de vrouw het vereischen, 2° dat de zwangerschap niet verder dan drie maanden gevorderd is.

Elk geval wordt grondig onderzocht door een staatscommissie in dewelke geneesheeren en vrouwelijke assistenten zetelen.

De uitslag van deze politiek is beslissend geweest. De sterfgevallen zijn gedaald tot 1 op 25.000 (terwijl in onze landen de aan gevolg van abortus stervende vrouwen 4 à 6 procent bedraagt). De onwettige abortus is zoo goed als verdwenen. Rusland is ten dage het land waar het minst afgedreven wordt. De abortus wordt hoofdzakelijk en zeer doelmatig bestreden door het systematische onderrecht in het gebruiken van contraceptieve middelen.

Voordrachten worden ingericht en plakbrieven verspreid tot in de verste hoeken van de Soviet Unie. En wat de heer Carton de Wiart en Kolonel Lemerrier die zich bekommeren over de toekomst van het ras mag geruststellen: het geboorteoverschot van Rusland bedraagt 37 procent en staat alzoo verre boven dat van de West-Europese landen die allen, behalve Nederland, onder de 20 procent blijven.

De Russische volkswrouw, de boerin, is bevrijd van de gedwongen moederschap. Zij wordt moeder wanneer zij de zorg voor het kind wil en kan dragen. Zij is niet meer de slaaf van haar huiselijken kring. Zij is bevrijd van den verplichten potten en pannen horizon. Zij is niet meer de slaaf van hare kinderen. Deze worden ook niet meer verwaarloosd als ze buitenshuis werkt. De Staat heeft de ontvoogding der vrouw uit haar gesloten huiskring mogelijk gemaakt. Kribben en kinderkamers onder bevoegde leiding, waar vele vrouwen werkzaam zijn, zijn opgericht.

In het heele sociale leven heeft de vrouw haar plaats veroverd. De eenigszins theoretische tendens die in het begin van de Soviet Unie de vrouw wilde gelijkstellen met den man in alle bedrijven, wat ook het werk zij dat zij er vond, is langzamerhand aan 't verzwakken. De betere organisatie van haar sociale leven heeft de mogelijkheid geopend voor de vrouw om zich te specialiseren in de bedrijven en sociale werken die haar het beste passen.

Alles wijst er op dat alreeds de vrouw in de nieuwe Russische beschaving beter aangepast is dan in de onze, dat de wetten hunne functie vervullen.

Melden wij nog dat de diepe sociale en zedelijke veranderingen die de maatschappij onderging, Rusland hebben toegelaten op zeer doelmatige wijze de prostitutie te bestrijden. Men mag zeggen dat er in Rusland bijna geen prostitutie meer is.

* * *

Wij hebben er genoegzaam op gewezen dat de vrouw in onze beschaving niet aangepast is, dat alle aanpassingspogingen stuiten tegen wet en zeden.

In Rusland daarentegen hebben wetten en zeden hunne ware functie teruggevonden: Zij leiden de vrouw op om haar in de maatschappij die plaats te geven, waar heel de moderne cultuurbeschaving haar voor bestemt.

Onze burgerlijke beschaving die zooveel voorstanders van de beschaving — met een groote B — in hun blind conservatisme, door alles heen verdedigen, en heel het familiale wettenstelsel van deze beschaving, handhaven toestanden die de menschelijke waardigheid ter neer drukken, die meer oneerlijkheid steunen dan gerechtigheid verzekeren.

Hier ook, in de West-Europese landen is de nieuwe ethiek aan het groeien om en door den dwang der wetten, die nog nimmer het leven hebben kunnen versmachten.

Wij moeten den moed hebben de oude zedelijke waarden vaarwel te zeggen en de nieuwe ethiek van onze samenleving op te bouwen.

Dat diegenen die de menschheid naar de toekomst willen leiden hun plicht niet verzuimen.

AAN ONZE ABONNÉS !

Het ligt in eenieders bereik met wat goeden wil, ons ten minste één nieuw abonnent bij te brengen.

DAT IEDER HIERVOOR ONMIDDELIJK ZORGE!!

AANSPRAAK van Mr. VAN OVERBEKE Voorzitter, aan Mr. VEROUGSTRAETE

Mijn genegen Confrater,

Ik bied u, met genoegen, de gelukwensen van het Vlaamsch Pleitgenootschap aan!

Gij zijt een onzer jongste, een onzer meest begaafde medeleden, en onvoorwaardelijk hebben de aanwezigen uwe werkzaamheid en uw talent toegejuicht.

Onvoorwaardelijke instemming echter met de besluiten van uw studie zult gij van velen onzer niet verwachten.

Het spreekgestoelte waaraan gij staat, heeft in de laatste jaren, van het «Vrije Woord» en van «Jeugdbegeestering» zooveel durf laten hooren: «Rupturas»... «Lenine»... en ook uwe uiteenzetting en conclusie zullen aanleiding geven tot vurig, vinnig, debat.

Staande voor het maatschappelijk problema en daarin «De Vrouw en onze Beschaving» hebt gij onze West-Europeesche beschaving failliet verklaard!

Grieksche Schoonheid!... Romeinsche Juridische Monumenten!... Middeleeuwen!... 's Pausen Heerlijkheid!... Renaissance!... Jean Jacques-Rousseau!... Léo XIX! Failliet! West-Europeesche Beschaving, vrucht van al die vaderschappen!... Failliet?

In de tegenstellingen van Oost en West, zal ik niet aan apriorisme doen.

Hebt gij echter niet, genegen confrater, nare en droeve toestanden te zeer veralgemeend?

De vrouw in zekere standen, hebt gij veroordeeld: nochtans hoevele zijn er daarin niet aan te treffen, die hoog staan door verstandelijke ontwikkeling, kunst en letterkundige opleiding en hun kennissen onbaatzuchtig aan min-begaafden mededeelen!... Hoevele zijn er niet die blijvend in de wereld, of die buiten de wereld de Vrijwillige Armoede hebben aangenomen, hun schatten en hun hart aan het lenigen van de ellende van anderen wijden. Is dat nutteloosheid?

Ge hebt uit de Deutsche Philosophie Schopenhauer aangehaald, zij heeft echter ook Emmanuel Kant, die schreeft over «Das Erhabene der Frau» en ik denk daarbij aan de sociale werken en de sociologische romans van Gina Lombroso, Anatole France en Hutchinson!

'n Wereld schrijft nog «1933» en heeft de jaartelling van het Kristen Tijdvak niet prijsgegeven!

Zal het uit plaatselijke reactie geboren Leninisme niet verwateren in den tijd?

In alle maatschappelijke stelsels is er goeds en kwaads te vinden!

Zal de heiliging, of liever de economiseering van het individu, zal de onderjukking van den mensch aan een Partij-Staat, de geestelijke hoogste waarden blijven onderdrukken?

Gij veroordeelt!

Ik vraag:

Is de man daar gelukkig?

Is de vrouw daar gelukkig?

Is het kind daar gelukkig?

Daar waar een gril of fantazij de banden breekt van aaneengesloten en ineengestrengelde levens?

Laat mij daartegen de zalige dagen van het ouderlijk, huiselijk leven herdenken!

«Le naturel de l'homme est d'être sociable» verklaart La Bruyère: de mensch is dan toch niet enkel een economische eenheidsel, maar een complex van lichaam en ziel, een complex van behoeften voor het lijf, maar ook van behoeften aan gevoelens.

En zou dan een 15-jarig experiment het werk van 1900 jaar kristen Beschaving, West-Europeesche Beschaving beweren te niet te doen?

Ik besluit dat tegen het door u uitgesproken faillissement, mijn verzoek tot concordaat niet worde afgewezen: talrijke schuldeischers vertrouwen nog in het crediet van negentien-eeuwen-oude beginselen, mits de noodige hervormingen aan de nieuwe toestanden van de hedendaagsche maatschappij aangepast!

Wij gaan accoord: de Vrouw is de man evenwaardig.

Streven wij naar de verwezenlijking van deze evenwaardigheid.

Rede van Mr Graux Stafhouder der Balie van Brussel

Waarde Confrater, Mter Verougstraete.

De warme toejuichingen die uwe rede begroet hebben maken het overbodig dat ik aan de gelukwensen, waarvan ze de uiting zijn, mijn persoonlijke gelukwensen nog zou toevoegen. Het weze mij echter toegelaten te verklaren hoezeer ik gelukkig geweest ben vast te stellen dat gij er in gelukt zijt, niettegenstaande de buitengewoon korte tijd waarover u beschikt hebt, aangaande dit uiterst delicaat onderwerp een werk op te bouwen, zeer zeker gewaagd, doch buitengewoon belangrijk; en ik zou uitvoeriger over dit onderwerp willen uitwijden om mij aan te sluiten bij het welsprekend protest van uw Voorzitter, wanneer ik niet van meening was dat mijn

taak mij oplegt, wanneer ik hier het woord neem, mij streng te houden binnen de perken van onze beroepsbeslommeringen.

Gij zult er u niet aan verwacht hebben dat ik anders zou handelen.

* * *

Mijnheer de Voorzitter van het Pleitgenootschap, gij hebt er aan gehouden bijzonder te drukken op den prijs dien door u gehecht wordt aan de tegenwoordigheid op deze zitting van den Heer Minister van Justitie, van de Heeren Magistraten en van de leden van den Tuchtraad.

Het weze mij op mijn beurt toegelaten mij hierover in naam van de gansche balie te verheugen en te pogen de betekenis uiteen te zetten van de welwillendheid die op deze wijze door hen jegens uw pleitgenootschap wordt aan den dag gelegd.

De pogingen die u aanwendt om bij te dragen tot de ontwikkeling van uw eigen cultuur verdienen allen eerbied en, indien er op dit punt eenig voorbehoud zou kunnen gemaakt worden, zou dit slechts het gevolg zijn van een misverstand dat zekere van uwe woorden misschien hebben doen ontstaan.

Hebt u niet de strekking — misschien heb ik u slecht verstaan — de Vlaamsche advokaten der Brusselsche balie te beschouwen als slachtoffers; ofwel is het slechts uwe warme overtuiging die u er toe aanzet een onstuimigen stijl te gebruiken die verwarring sticht.

Ik ben overtuigd dat er hier niemand is, die de edelmoedigheid en de verhevenheid zou miskennen van de pogingen die gij aanwendt om de Vlaamschsprekende advokaten, die hunne praktijk wenschen uit te oefenen in het arrondissement Brussel, voor te bereiden tot hun beroep.

Er is hier niemand die zich ontveinst hoe sterk de banden zijn die de mensch — en de advokaat — hechten aan zijn moedertaal, de moedertaal, waarvoor de liefde met de diepste innigheid van het wezen vervlochten is, de moedertaal die zich met al de vezels van het verstand verenigt met de herinneringen, de gevoelens en de gedachten die eenieder lief zijn, die taal waarvan de woorden de eerste aanrakingen met het leven vertolken: de familie, het geboortehuis, het eerste landschap dat het oog heeft geboeid, de eerste aandoeeningen die het hart deden kloppen. De geschiedenis is daar om te bewijzen aan diegenen die er zouden aan twifelen, dat een land alle stormen kan ondergaan die verwekt worden door de menschelijke gekheid, zonder dat zijn taal, die haar eigen waarde heeft, ten onder gaat.

Het is daarom dat ge hier de Tuchtraad der Orde door zijn tegenwoordigheid u het bewijs ziet brengen van de welwillende aandacht waarmee hij uwe werkzaamheden volgt.

Laat mij erbij voegen, mijn jonge confraters, die zoo pas binnentreedt in dit Gerechts-hof, dat gij de toekomst niet te duchen hebt, want wij hebben het geluk hier te leven onder eene wet, die door u evenals door ons zal nageleefd worden en die de gemakkelijke oplossing moet toelaten van alle moeilijkheden welke ons elders zouden verdeelen: de wet der confraterniteit.

De confraterniteit bestaat niet uit welgeval-ligheid, zij is niet de vorm van een engen korpsgeest die aan de leden der balie egoïstische voordeelen zou bezorgen. Zij is in werkelijkheid gesteund op den wederzijdschen eerbied van eenieders rechten, op dit onontbeerlijk begrip der gelijkheid welke dient te heerschen tusschen al diegenen die geleid worden door éénzelfde ideaal van rechtvaardigheid, niettegenstaande het individualisme dat zich noodzakelijk dient te ontwikkelen in een midden als het onze.

Zij is eene uiting van dit noodzakelijk wederzijdsch betrouwen dat naast den eerbied voor een anders recht tevens het gebruik door iedereen van zijn eigen recht vooropstelt.

Zij brengt mede bezadigdheid, een geest van verzoeningsgezindheid, die alleen het gemeenschappelijk leven en de nuttige samenwerking mogelijk maakt.

Zij is, binnen het kader der balie, het voorbeeld van wat de sociale solidariteit zou kunnen zijn wanneer eenzelfde regel als diegene dien wij huldigen, aan alle menschen hun gedragslijn voorschreef.

De confraterniteit is niet alleen het traditioneel onderwerp der redevoeringen op het einde van een banket, het lieflijk beeld van een vriendschappelijke en gemakkelijken omgang; zij legt aan ieder van ons de noodige koelbloedigheid op voor de vervulling van ons beroep en een juist begrip van onze verantwoordelijkheid. Zij eischt een voortdurende goede wil om de tegenovergestelde meeningen te verzoenen, en de oplossing te vinden in de minnelijke schikking die wederzijdsche en dikwijls pijnlijke opofferingen vergt. Zij is hoofdzakelijk gegrond op deze waarheid, die helaas te dikwijls miskend wordt, dat diegene die steeds gelijk hebben zeer dikwijls ongelijk hebben en dat diegene die soms ongelijk hebben ook menigmaal gelijk hebben.

De confraterniteit is heilzaam, want in haar warme zonnestralen kan de persoonlijkheid

van elk lid der balie zich ontwikkelen en moet ze zich kunnen ontwikkelen om aan allen toe te laten op doeltreffende wijze de belangen te verdedigen die hun zijn toevertrouwd. De confraterniteit verzekert aan elk van ons het maximum van die vrijheid zonder dewelke de rechten der verdediging, die de reden zijn van

RECHTSPRAAK

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

9^e KAMER — 22 NOVEMBER 1933

Voorzitter: M. Convent.
Raadsheeren: De Landtsheer en Simon.
Adv. Gen.: M. Leperre.
Pl.: Mrs Ausloos, Van den Bossche, Houben en Walton.

BEVOEGDHEID IN STRAFZAKEN. — BURGERLIJKE PARTIJ. — UITSLUITELIJK STOFFELIJKE SCHADE. — VERVOLGING VOOR SLAGEN EN VERWONDINGEN. — BOETSTRAF-FELIJKE RECHTBANK. — ONTVANKELIJKHEID DER BURGERLIJKE PARTIJ.

Indien door éénzelfde schuldige daad aan een eerste persoon een lichamelijke schade wordt toegebracht en aan een tweede een uitsluitelijk stof-felijke schade, is de boetstrafelijke rechtbank bevoegd om eveneens te oordeelen over den eisch van dit tweede slachtofer, vermits de benadeeling voortspuit uit eenzelfde handeling die tevens schuldig en strafbaar is.

O. M., Meyers en Mariën t/ Blanckaert, Stevens en N. V. Tramways d'Anvers.

I. Voor wat de publieke vordering betreft: Aangezien de feiten A en B-b ten laste van den eerste betichte en de feiten A ten laste van den tweede door den eersten rechter weerhouden, bewezen zijn gebleven door het onderzoek voor het Hof gedaan;

Aangezien de feiten ten laste van M. P. door den eersten rechter weerhouden, insgelijks bewezen zijn geworden voor het Hof;

Aangezien er daarvoor eene billijke toepassing der strafwet gedaan is geworden;

Aangezien met rede aan Stevens een uitstel vergund werd;

Aangezien terecht de eerste rechter de N. V. «Tramways d'Anvers» burgerlijk en hoofdelijk verantwoordelijk verklaart voor Stevens in de betaling der kosten; dat immers deze laatste de schadelijke daad heeft gepleegd gedurende de uitvoering van het werk waarmee hij gelast was en dat die daad aan de uitvoering van dit werk niet vreemd was;

Gezien de wetsbepalingen in het bestreden vonnis aangehaald;

II. Voor wat de burgerlijke vordering betreft van de echtelingen Meyers-Huybs:

Aangezien de eerste rechter de schade aan burgerlijke partij berokkend billijk heeft geraamd en ten rechte heeft beslist dat de verantwoordelijkheid dienaangaande tusschen betichten Blanckaert en Mariën was verdeeld, dienvolgens Mariën veroordeeld heeft om Blanckaert te vrijwaren ten beloope van de helft der schadevergoeding die Blanckaert moet betalen aan Meyers;

III. Voor wat de burgerlijke vordering betreft van Mariën:

Aangezien de schade aan Mariën berokkend billijk kan beraamd worden op 3.726,28 frank, dientengevolge de eerste rechter uit hoofde van de verdeelde verantwoordelijkheid ten rechte Blanckaert heeft veroordeeld om aan Mariën de som van 1860,49 frank te betalen ten titel van schadevergoeding;

IV. Voor wat de burgerlijke vordering betreft door Blanckaert ingesteld: a) tegen Mariën:

Aangezien Blanckaert die in eersten aanleg een schadevergoeding van 4.500 fr. had geëischt, voor het Hof zijn eisch tegen Mariën herleid tot 3.500 fr.;

Aangezien de verantwoordelijkheid verdeeld is tusschen Blanckaert en Mariën, derhalve deze dient veroordeeld te worden tot een schadevergoeding van 1750 fr.;

b) tegen Stevens en de N. V. «Tramways Anversoï»:

Aangezien de schade waarvan Blanckaert de vergoeding eischt, veroorzaakt werd door de zelfde schuldige daad als de onvrijwillige slagen en verwondingen toegebracht aan Taeymans Louis;

Aangezien dientengevolge de eerste rechter ten onrechte den eisch van Blanckaert heeft afgewezen voor de verkeerde reden dat bewuste eisch alleen gesteund is op stoffelijke schade en ingevolge een wetsbepaling die op de tramwegen niet van toepassing is; immers indien zooals in het onderhavig geval de onvrijwillige slagen of verwondingen slechts een der gevolgen zijn geweest van een eenige oorzaak, die tegelijkertijd de beschadiging heeft teweeg gebracht van roerende zaken, die aan een derden persoon toebehooren, is de burgerlijke vordering van den eigenaar van die zaken

ons bestaan, slechts een holle klank zouden uitmaken.

Het is omdat ik weet dat het Vlaamsch Pleitgenootschap der Brusselsche balie bij u de praktijk van deze hooge deugd zal aankweken dat ik, mijn jonge confraters, vertrouwen heb in uwe toekomst.

ontvankelijk om reden die beschadiging voortvloeit uit een zelfde handeling die tevens schuldig en strafbaar is (Verbrekingshof 5 Januari 1925 — Pas. 1925 I. 95);

Aangezien niet wordt betwist dat de schade aan Blanckaert veroorzaakt beloopt op de som van 7.000 frank;

Om deze redenen:

Het Hof, doet het vonnis waarvan beroep te niet doch alleen voor zoover de eerste rechter Mariën heeft veroordeeld tot de betaling van de som van 2200, 49 fr., en den eisch door Blanckaert ingesteld tegen Stevens en de N. V. «Tramways d'Anvers» afgewezen heeft;

Dienaangaande verbeterende:

Veroordeelt Mariën om te betalen aan Blanckaert, ten titel van schadevergoeding, de som van 1750 fr. met de gerechterlijke intresten;

Veroordeelt Stevens om te betalen aan Blanckaert ten titel van schadevergoeding, de som van 7000 fr. met de gerechterlijke intresten en de kosten van beide aanleggen;

Verklaart de N. V. Tramways d'Anvers, burgerlijk en solidairlijk verantwoordelijk voor die veroordeeling uitgesproken tegen haar aangestelden Stevens;

Bevestigt voor het overige de beschikkingen van het bestreden vonnis zoowel op strafrechtelijk als op burgerlijk gebied, verwijs de betichten ieder tot 1/3 der kosten gevallen op het hooger beroep, deze gemaakt door de openbare partij beloopende 72,34 fr.;

Verklaart de N. V. Tramways d'Anvers burgerlijk en solidairlijk verantwoordelijk voor het deel der kosten ten laste van haar aangestelden Stevens gelegd.

HANDELSRECHTBANK TE ANTWERPEN

1^e KAMER — 16 NOVEMBER 1933

Referendaris: M. Van Houtte.
Pl.: Mrs Jagenau en H. Mattheessens.

AANSPRAKELIJKHEID. — GARAGEHOUDER. — SCHADE AAN AUTO DOOR KOUDE VEROOORZAAKT. — BETAALDE BEWAARNEMING. — AANSPRAKELIJKHEID VAN DEN GARAGEHOUDER.

Over het algemeen is het gareeren van een auto, wanneer er geen speciaal afgelijnde en vaste plaats wordt toegestaan, een contract van betaalde bewaarneming, en is dus de gaagist verantwoordelijk voor de schade waarvan hij de schuld draagt.

B. t/ H.

Aangezien de eisch strekt tot betaling van fr. ten titel van schadevergoeding der schade toegebracht door den vorst aan de auto van aanlegger;

Aangezien er niet betwist wordt door verweerder dat zulks gebeurde in de garage hem toebehoorende;

Aangezien verweerder beweert dat het gaat over een huurcontract en zodoende hij niet verantwoordelijk is voor de schade waarvan het bedrag niet betwist wordt;

Aangezien echter over het algemeen het gareeren van een auto, wanneer er geen speciaal afgelijnde en vaste plaats wordt toegestaan, een contract van betaalde bewaarneming daarsijelt en dus de gaagist verantwoordelijk moet gesteld worden voor de schade te zijner toegebracht en waaraan hij schuld draagt;

Aangezien het nu meermaals gebeurt, dat het gareeren beperkt wordt tot een huurovereenkomst aangaande speciaal afgelijnde en desgevallend afgesloten plaatsen, maar bij gebrek aan bewijs of aanbod van bewijs in hoofd van verweerder er niet kan aangenomen worden dat zulks bij het huidig geding het geval is;

Aangezien er niet betwist wordt dat ingeval van bewaarneming de gaagist verantwoordelijk dient gesteld te worden voor de litigieuze schade;

Aangezien de schade wegens onbruikbaarheid ex aequo et bono moet geschat worden op 500 fr.;

Om deze redenen:

Veroordeelen verweerder te betalen aan aanlegger ten titel van schadevergoeding de som van fr. met de gerechterlijke intresten en de kosten inbegrepen deze van deskundig verslag; wijzen aanlegger af van het overige van den eisch en verklaren het vonnis uitvoerbaar bij voorbaat en zonder borg.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN.

2^e KAMER. — 21 NOVEMBER 1933.

Voorzitter : M. Angenot.
Rechts : MM. Castelein en Laureyssens.
Op. Min. : M. Van Hille.

FAMILIENAAM. — SPELLING. — KLEINE OF HOOFDLETTER. — VRIJHEID VAN DEN NAAM. DRAGER. — VRIJHEID VAN DEN OFFICIER VAN DEN BURGERLIJKE STAND.

Het staat aan iedereen vrij zijn naam te schrijven met hoofdletters of kleine letters, zoolang hij geen verandering aan zijn naam brengt door toevoeging, afnemings of verandering van een of meer letters. Deze vrijheid geldt ook voor de eerste letter. Het gebruik van hoofd- of kleine letters hangt af van de willekeur van den naamdrager of van den officier van den Burgerlijken stand.

Advies van het Openbare Ministerie.

Eischer, door verzoekschrift, vraagt de verbetering van zijn geboorteakte, opgesteld te Esschen, op 22 Mei 1900, daar, zegt hij, zijn naam er in geschreven staat als Van H., in stede van Van h.. Inderdaad in de huwelijksakte en de geboorteakte zijns vaders, staat den naam geschreven als Van h..

Indien het onbetwistbaar is dat eenieder die er belang bij heeft de verbetering van akten van burgerlijken stand mag vragen, indien zijn naam verkeerdelijk er in geschreven werd, moet de zoogezegde dwaling een echte dwaling daarstellen.

Bij voorbeeld, dient een akte van burgerlijken stand verbeterd te worden, indien een naam uit twee woorden samengesteld in een woord werd geschreven, of indien het tegenovergestelde gebeurde.

Ook indien een of meer letters veranderd, uitgelaten of bijgevoegd werden.

Maar in het huidige geval vraagt requestant de verbetering van zijn geboorteakte enkel omdat zijn naam met een grootte H in stede van een kleine h geschreven werd.

Zulks is onvoldoende om een verbetering te verrechtvaardigen. Inderdaad, het staat iedereen vrij zijn naam te schrijven zooals hij het begeert, zoolang dat hij dien naam niet verandert bij toevoeging, afnemings of verandering van letter of letters. Men mag zijn naam, met vrije keuze, gansch met hoofdletters of met kleine letters schrijven.

De officier van den burgerlijken stand is ook vrij wat het gebruik van letters betreft.

Mijns inziens, mag de door verzoeker indiende vraag niet aanzien worden als een verbetering van de geboorteakte. Hij begeert iets dat onnuttig is en hij dient afgewezen te worden van zijn eisch bij gebrek aan belang of aan verbeterbare materie.

Bijna gansch de Rechtspraak mag ingeroepen worden tot staving onzer meening.

Een vonnis van Gent (5 November 1878, Pas. 79. III. 140) zegt : « Attendu que l'emploi de lettres majuscules ou minuscules dans l'orthographe des noms est facultatif et qu'il n'existe aucune erreur susceptible de rectification dans l'emploi de la majuscule D au lieu de la minuscule d ».

Een ander vonnis van Gent (18 Juni 1873 B. J. 1803. 395) zegt : « Attendu que l'emploi de lettres majuscules ou minuscules dans l'orthographe des noms propres n'est réglée par aucune loi, que chacun est en droit d'user selon ses convenances de l'un ou de l'autre de ces caractères dans l'écriture ou la signature de son nom ».

De heer Advocaat Generaal de Pauw, zegde, voor het Hof van Gent (B. J. 1897. 1) : « Attendu, en effet, que, si la loi de Fructidor an II a définitivement fixé les noms de famille d'après l'acte de naissance, elle n'a établi aucune règle pour l'orthographe de ces noms; qu'il est donc lisible à chacun d'écrire son nom, qui est sa propriété, comme il le juge convenable, en un ou plusieurs mots, avec minuscules ou majuscules, selon ses traditions de famille ou le système grammatical qu'il trouve le plus logique... « en » comme le dit fort bien une jurisprudence constante et récente, les cours et tribunaux n'ont point à entrer dans ces intimes détails : de minimis non curat praetor. Chacun a le droit d'écrire son nom comme il lui plaît, d'après son système, ses prétentions, droits ou traditions de famille, quand même les actes de l'état-civil porteraient une orthographe différente. Ce n'est pas la fantaisie d'un scribe de l'état civil qui peut imposer la manière d'écrire un nom de famille, qui est une propriété, parce que dans les moments troublants ou solennels où l'on va déclarer un acte de naissance ou de décès, où l'on contracte mariage on n'a point pris le soin de désigner l'orthographe dans l'acte qui, en pratique, n'est pas encore dressé. Ce n'est pas parce que, sous l'occupation française ou depuis la révolution belge, les commis de l'état-civil ont adopté en général le second système, que des personnes, qui tiennent à écrire leur nom comme leurs aïeux l'ont toujours écrit, doivent, sous menaces de poursuites, y renoncer ou se livrer à des frais de procédures de rectifications, qui aboutiraient pour les cours et tribunaux à des milliers de décisions judiciaires, d'un autre côté, serait-il raisonnable de permettre et d'encourager la tendance de faire recourir au pouvoir judiciaire

re pour constater un fait aussi anodin, et pour lequel il faudrait créer des tribunaux nombreux et nouveaux, car, étant donné que les usages modernes diffèrent des usages anciens, c'est par certaines de mille qu'il faudra rectifier les actes de l'état-civil, si l'on admettait pas la théorie de laisser chacun libre de l'orthographe de son nom. » en het Hof, ingevolge dit advies, verklaarde door arrest van 1 Juli 1926 : « Attendu que ni cette loi (6 fructidor II), restée en vigueur, ni l'article 231 du code pénal, ne pourraient être appliqués à celui qui portant le nom imprimé dans son acte de naissance, se serait borné dans le monde de l'écrire à substituer une minuscule à la majuscule... »

Het is in den zelfden zin dat de rechtbank van Antwerpen geoordeeld heeft op 27 Maart 1897 (B. J. 1897. 379) : « Attendu qu'il résulte de ces considérations que l'emploi de la forme majuscule ou minuscule, pour l'initiale du nom propre, est chose libre ; qu'il est certain aussi que l'article 231 du code pénal n'empêche personne d'écrire son nom, s'il le juge bon, avec une initiale autre que celle employée par l'écrivain de son acte de naissance ». U zult ook kennis nemen in den zelfden zin van vonnissen van Gent 13 December 1878, (Pas. 79. III. 395) ; 20 December 1917, (Pas. 18. II. 70) ; 1 Juli 1896, (Pas. 97. II. 17) ; Antwerpen 27 Maart 1896, (Pas. 96. III. 172) ; Leuven 14 November 1887, (B. J. 87. 1392) en Kortrijk 4 October 1884, (B. J. 1884. 1566).

VONNIS

Gezien het verzoekschrift van vertooger aangeboden door Meester De Graef, pleitbezorger alhier in dato van 30 October 1933, strekkende tot de verbetering van zijn geboorteakte opgesteld te Esschen, op 22 Mei 1910, in uittreksel voorgelegd, om rede de naam zijns vaders geschreven staat in een geboorteakte, opgesteld in 1885, door den ambtenaar van den burgerlijken stand van St Joris ten Distel, alsook in dezes huwelijksakte, beide documenten in regelmatig uittreksel voorgelegd — als Van h. met een hoofdletter wat het eerste lid betreft, met een kleine letter wat het tweede lid betreft, om reden wat hem persoonlijk betreft zijn naam op de geboorteakte waarvan kwestie, voorkomt als zijnde Van H. met een hoofdletter voor elk eerste lid van zijn naam ;

Gelet op het schriftelijk advies van den heer Procureur des Konings Van Hille, besluitende tot verwerping van den eisch van verzoeker ;

Gehoord het verslag van den heer rechter Castelein, ter zitting van heden ;

Aangezien, is het onbetwistbaar dat eenieder die er belang bij heeft de verbetering van akten van den Burgerlijken stand aanvragen mag in geval zijn naam verkeerdelijk er in geschreven staat, dit hem slechts vrijstaat wanneer het om een echte dwaling gaat ;

Aangezien de verbetering zou mogen aangevraagd worden, indien bij voorbeeld een naam uit twee woorden samengesteld in een woord geschreven werd of wanneer het tegenovergestelde geschied was ; ook nog indien een of meer letters veranderd, uitgelaten of bijgevoegd werden ;

Aangezien nochtans wat de huidige aanvraag betreft, het onvoldoende is om deze te verrechtvaardigen, dat zijn naam in de geboorteakte voorkomt met een grootte H, in plaats van een kleine h, daar het iedereen vrij staat zijn naam te schrijven zoo hij het verkies met grootte of kleine letters, zoolang deze naam geene verandering ondergaat bij toevoeging, afnemings of verandering van letters ;

Aangezien de rechtspraak in dien zin meerdere beslissingen bevat (Zie Antwerpen 27 Maart 1896 ; Pas. 86. III. 172, Arrest Gent, 1 Juli 1896, Pas. 97. II. 17 ; Leuven, 14 November 1887 B. J. 87. 1392 ; Kortrijk, 4 October 1884, B. J. 1884. 1566) ;

Aangezien het overigens bij het onderzoeken van de oude akten van den burgerlijken stand, gebleken is dat de opstellers van die akten geen de minste zorg droegen om verschil te maken tusschen hoofdletters en kleine letters, wat de eerste letters der namen betrof ;

Aangezien uit het voorgaande spruit, dat de wijze, op dewelke de naam van Van H. geschreven wordt, hetzij met een hoofdletter, hetzij met een kleine letter, van geen gewicht is (Zie advies van den heer Procureur des Konings) ;

Aangezien de rechtbank van Antwerpen in denzelfden zin gevonnis heeft op 27 Maart 1897 (B. J. 1897 - 3795) :

« Attendu qu'il résulte de ces considérations que l'emploi de la forme majuscule ou minuscule, pour l'initiale des noms propres, est chose libre ; qu'il est certain aussi que l'article 231 du code pénal, n'empêche personne d'écrire son nom s'il le juge bon, avec une initiale autre que celle employée par l'écrivain de son acte de naissance ;

Aangezien bijgevolg vertooger geen belang kan doen gelden om de verbetering van zijn geboorteakte te vragen ;

Om deze redenen :

Verklaart vertooger niet ontvankelijk in zijn verzoek, bij gemis aan belang, wijst dit af en verwijst vertooger tot de kosten door hem gedaan.

HANDELSRECHTBANK TE BRUGGE

23 MAART 1933

Referendaris : M. Ed. Maertens.

I. VERSTEK. — NEDERLEGGING VAN BUNDELS. — GEEN BESLUITEN.

II. ART. 444 H.W.B. — BEHEER DER GOEDEREN. — ONTNEMING AAN DEN GEFAALDEN.

III. BETALING AAN VOLMACHTHOUDER. — GEEN BEZIT TEGENOVER DERDEN IN DEN HOOFDE VAN DEN SCHULDEISCHER VOLMACHTGEVER. — VOLMACHT NIET-BESTAAND TEGENOVER DERDEN. — GELDIG BESLAG IN DE HANDEN VAN DEN VOLMACHTHOUDER.

IV. BETALING DER KOSTEN.

I. Een vonnis is bij verstek wegens niet verdediging, indien het gewezen wordt op een nedergelegden bundel, en partijen geen besluiten genomen hebben, doch beslist hebben hunne bundels neder te leggen.

II. Volgens de oude wetgeving was de gefaalde verstoken van het beheer zijner goederen van af het eerste uur van den dag der faillietverklaring.

III. Doch het is niet bewezen dat de tekstverandering, die in art. 444 der faillietwet voorkomt, beantwoordt aan een wijziging der wet, door den wetgever gewild.

IV. De schuldeischer heeft, ten aanzien van derden, het bezit niet van de gelden, die aan zijn volmachthouder uitbetaald werden, indien deze volmachthouder geen avoué, handelende in zijn hoedanigheid, of nog misschien, indien hij geen aangestelde bediende is ; de schuldenaar die aan den volmachthouder betaalt, erkent hiermede het bestaan van deze volmacht. Doch de volmacht bestaat niet ten opzichte van derden die bijgevolg deze gelden in de handen van den volmachthouder mogen aanslaan ; des te meer indien deze gelden slechts bekomen werden door inbeslagneming en zich in de handen van een openbaar ambtenaar bevinden.

Deze gelden behoren dus toe aan de massa, indien de volmachthouder ze aan den schuldeischer voor de faillietverklaring niet overgemaakt heeft. De schuldeischer, die aldus bepaalde sommen moet teruggeven, mag de gerechtelijke kosten van de inbeslagneming niet ahouden van de teruggegeven gelden.

Cie J. en C. t/ Mer. A. q.q.

Aangezien er spruit uit het zittingsblad dat partijen op 25 October 1932 hunne verweermiddelen niet hebben doen gelden, doch beslist hebben hunne bundels neder te leggen ; dat de rechtbank de zaak in dezen toestand uitgesteld heeft om te vonnissen ;

Aangezien het de hoofdeischer alleen is, die zijn bundel nedergelegd heeft, zoodat het vonnis terecht, bij niet verwerping van den verweerder uitgesproken werd ;

Aangezien het verzet ontvankelijk is ;

Ten gronde :
Aangezien de faling op 29 September 1931 om 10 uur uitgesproken werd ; dat de opgevorderde som door deurwaarder V. op inbeslagneming en rechterlijke verkoop daags te voren geind werd ; dat deze deurwaarder ze op 29 September 1931 om 8 uur door een telegrafisch mandaat naar Mr P., advocaat van verzetster, opzond en dat ze in dezes huis te Oostende aan Mevrouw P. uitbetaald werd om 9 uur ;

Aangezien verzetster beweert dat deze gelden aan haar betaald werden van af het oogenblik dat hare volmachthouder Mr P. ze ontving en dat deze betaling geschiedde vooraller de faling uitgesproken werd (Art. 444 faillietwet) ;

Aangezien volgens het oud handelswetboek en de wet van 10 Juli 1846, de gefailleerde verstoken is van het beheer over zijne goederen sedert het eerste uur van den dag van het faillietverklarend vonnis : « te rekenen van af den dag van het vonnis » ;

Dat het niet bewezen is dat indien het art. 444 zegt : « te rekenen van af het vonnis », deze tekstverandering beantwoordt aan een wijziging der wet, door den wetgever gewild ;

Aangezien de bewiste sommen dus aan verzetster niet geldig meer konden betaald worden, den dag van de faillietverklaring, al was het ook voor het vonnis ;

Aangezien overigens, zoolang zij in de handen van verzetster zelf niet gestort waren, zij bij den deurwaarder, bij Mr P. den raadsman, en ontgensprekelijk in de handen van Mevr. P. konden aangeslagen worden, omdat zij ten opzichte van den curator als derden moeten beschouwd worden ;

Dat alleen een avoué vóór de burgerlijke rechtbank of misschien nog een aangestelde bediende met de verzetster zouden kunnen gelijkgesteld worden ;

Aangezien de schuldenaar die aan een volmachthouder betaalt, het bestaan van deze volmacht aanvaardt ;

Doch dat deze volmacht ten aanzien van een derde verzetdoener niet bestaat, die bijgevolg deze gelden in de handen van den volmachthouder mag aanslaan ;

Aangezien dit zooveel te meer waar is, wanneer de gelden niet vrijwillig betaald werden, doch bekomen werden door een inbeslagneming, en door hem verzonden waren in zijne hoedanigheid van openbaar ambtenaar en niet van volmachthouder ;

Aangezien verzetster dus ten aanzien van derden, en onder meer van den curator, het bezit niet heeft der sommen die aan zijn volmachthouder betaald werden ;

Dat deze sommen aan de massa toebehooren, indien de volmachthouder of de deurwaarder ze aan de verzetster niet betaald heeft

tusschen 9 en 10 uur, daar zij te Antwerpen gevestigd is ; dat zij dus werkelijk na de faillietverklaring de betaling ontving en ze bijgevolg de ontvangen gelden moet terugbetalen aan den curator ;

Aangezien er geen afhouding mag gedaan worden van de gerechtelijke kosten van de inbeslagneming, onder voorwendsel dat zij bevoor het openen van de faling ;

Aangezien het stoffelijk onmogelijk is dat verzetster deze gelden zou ontvangen hebben voorrecht zijn ; dat de wet de voorwaarden en de pleegvormen bepaald heeft, waarin bevoorrechte schulden mogen uitbetaald worden ;

Om deze redenen :

De rechtbank, ontvangt het verzet, verklaart het ongegrond, zegt dat het vonnis van 8 November 1932 al zijne uitwerkselen zal behouden, bevestigt de veroordeelingen erin uitgesproken ;

Gedingskosten ten laste van verzetster.

De Vervlaamsching v. h. Gerecht

MOTIE DER BALIE VAN YPER

De ondergeteekenden, leden van de advocatenorde te Ieper ;

Overwegend dat het wetsontwerp op de regeling van het gebruik der talen in het gerecht, beantwoordt aan een noodzakelijke behoefte voor een gezonde rechtsbedeeling in het Vlaamsche land ;

Overwegend dat de vervlaamsching van het gerecht hoogst dringend is om de Vlaamsche volksgemeenschap op denzelfden voet te stellen van ieder bewust kultuurvolk ;

Overwegend dat de campagne voor de vrijheid van talengebruik in gerechtszaken enkel de bestendiging beteekent van een voorrecht ten voordeele van zekere volksvervreemde kringen, die met het Vlaamsche kultuurleven niets gemeens willen hebben ;

Protesteerden met klem tegen elke poging die afbreuk zou kunnen doen aan het ontwerp der commissie en drukken den wensch uit dat dit ontwerp ongewijzigd wet zou worden.

Get. A. SOBRY

A. LOMMEZ

P. WATERBLEE

J. LEURIDAN

Em. DE VOS

J. VAN AERDE

F. VERFAILLIE

A. WOUTERS

A. VERSTRAETE

Fr. SABBE

R. BECK

A. BREYNE

ERRATUM

DATUM. — Het bevel in kortgeding gewezen door den Heer Voorzitter der burgerlijke Rechtbank van Antwerpen, en betrekking hebbende op het recht eener photographische opname van een notarieele minuut (J.g. 1933-34, kol. 89) moet als datum dragen 6 Juni 1933.

Uitgaven van het Rechtskundig Weekblad

PAS VERSCHENEN :

Samensmelting van van Naamlouze Verenootschappen

door

Jozef DE WEERDT

Advocaat te Antwerpen
Professor aan het Hooger handel instituut
der Universiteit te Leuven
Voorzitter van den Provincialen Raad
van Antwerpen

met een woord vooraf door

PROSPER THUYSBAERT

Professor aan de Rechtsfaculteit der
Universiteit te Leuven.